ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

สภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลในงานส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดชุมพร ปี 2540

MEDIA EXPLOITATION AS KASET TAMBOL IN CHUMPORN PROVINCE IN 1997

โดย

นางสาวจรุงใจ ธนะไชย

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

พ.ศ.2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1
ISA 76

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

สภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลในงานส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดชุมพร ปี 2540

MEDIA EXPLOITATION AS KASET TAMBOL IN CHUMPORN PROVINCE IN 1997

โดย

นางสาวจรุงใจ ธนะไชย

T096064

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 9 เดือน เมษายน พ.ศ. 2541

ประธานปัญหาพิเศษ ...../ 8 / ก / 41

(อาจารย์สุขุมาภรณ์ ขันธ์ศรี)

กรรมการปัญหาพิเศษ ...../ 8 / ก / 41

(ผศ.ศุภสมบูรณ์ อึงรัตนากร)

หัวหน้าภาควิชา ...../ 8 / ก / 41

(ผศ. ศุภสมบูรณ์ อึงรัตนากร)

ปพ.
จาก ส
2541

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วัน,เดือน,ปี.....

T096064
1 JUN 2000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : สภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรระดับตำบลในงานส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดชุมพร ปี 2540

โดย : นางสาวจรุงใจ ธนะไชย

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : .....

(อาจารย์สุชุมาภรณ์ ขันธ์ศรี)

8 / เมษายน / 2541

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางด้านการผลิตและการใช้โสตทัศนูปกรณ์ และปัญหาการผลิตโสตทัศนูปกรณ์ในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดชุมพร ปี 2540

กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล ในจังหวัดชุมพร จำนวน 48 ราย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ส่งทางไปรษณีย์ ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2540 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่อจัดอันดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลมีผลการศึกษาดังนี้

รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุอยู่ในช่วง 35-38 ปี มีอายุเฉลี่ย 40.48 ปี อายุการทำงานเฉลี่ย 16.98 ปี พื้นฐานความรู้ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ และพบว่าเจ้าหน้าที่ไม่มีประสบการณ์การทำงานด้านการส่งเสริมการเกษตรมาก่อนเข้าทำงานในกรมส่งเสริมการเกษตร และไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมและดูงานด้านโสตทัศนูปกรณ์

สภาพการผลิตโสตทัศนวัสดุของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่าโสตทัศนวัสดุที่นำไปใช้ในงานส่งเสริม เจ้าหน้าที่ได้รับมาจากหน่วยงานในระดับอำเภอและจังหวัด วัสดุที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่ได้มาจากงบประมาณในหน่วยงานซื้อมา ส่วนเกณฑ์ในการผลิตสื่อเน้นเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ปัญหาที่เจ้าหน้าที่พบส่วนใหญ่ขาดงบประมาณในการซื้อวัสดุและการสนับสนุนไม่ต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้โสตทัศนวัสดุในงานส่งเสริม เจ้าหน้าที่จะมีการวางแผนการใช้สื่อล่วงหน้าในการนำโสตทัศนวัสดุไปใช้ในการฝึกอบรมเกษตรกร เกณฑ์ในการใช้สื่อจะใช้อย่างมีระบบตามแผนที่ได้วางไว้ สาเหตุสำคัญที่เจ้าหน้าที่ใช้โสตทัศนูปกรณ์เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ปัญหาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมพบเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ คือ ในหน่วยงานนั้นมีโสตทัศนูปกรณ์ ให้เลือกใช้น้อย และล้าสมัย ส่วนใหญ่จะใช้เอกสารสิ่งพิมพ์และการสาธิตเป็นสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งสื่อดังกล่าวมีราคาถูก หาได้ง่าย และเจ้าหน้าที่สามารถผลิตเองได้ เอกสารสิ่งพิมพ์สามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่ได้ทุกสภาพท้องที่ จึงเป็นที่นิยมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมากกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ

ด้านข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สรุปได้ดังนี้ คือ โสตทัศนูปกรณ์มีความจำเป็นต่อการนำไปใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรมาก ซึ่งสามารถทำให้เกษตรกรเข้าใจ และมีความสนใจดีขึ้น ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ช่วยประหยัดเวลาในการสอน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นเพราะขาดงบประมาณในการจัดซื้อโสตทัศนวัสดุ และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง สื่อในหน่วยงานมีน้อย ไม่เพียงพอกับการฝึกอบรม ทางเจ้าหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม เพื่อให้เจ้าหน้าที่เกิดทักษะในด้านโสตทัศนวัสดุมากยิ่งขึ้น และควรจะมีงบประมาณและการสนับสนุนมากกว่านี้ ควรมีการส่งเสริมให้มีการผลิตโสตทัศนวัสดุอย่างง่าย ประหยัด ราคาถูก ที่เจ้าหน้าที่สามารถจะผลิตเองได้ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ โดยเน้นเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะกับสภาพท้องถิ่นให้มากที่สุด และควรจะมีศูนย์รวมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการบริการด้านโสตทัศนวัสดุรูปแบบต่าง ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ภายในจังหวัด และสำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษากลุ่มประชากรในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ด้วยเพื่อนำมาเปรียบเทียบและศึกษาว่าสื่อชนิดใดมีประสิทธิภาพมากที่สุด และการยอมรับของเกษตรกรที่มีต่อสื่อชนิดต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะความกรุณาช่วยเหลือจากหลายท่านที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอาจารย์สุขุมาภรณ์ ขันธ์ศรี ซึ่งเป็นประธานกรรมการปัญหาพิเศษ ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางมาตั้งแต่ต้น ให้คำแนะนำแก้ไขข้อพกพร่อง ให้สมบูรณ์ขึ้นมาโดยตลอด ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภสมบูรณ์ อึงรัตนากร ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความกรุณาในการตรวจทานแก้ไข รวมทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลในจังหวัดชุมพร ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามงานวิจัย จึงใคร่ขอการบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ท่านสุดท้ายที่จะกล่าวถึงและกราบขอบพระคุณที่เป็นผู้สร้างหลักให้แก่ชีวิตของข้าพเจ้า คือ บิดามารดาผู้ให้กำเนิด ที่ได้ช่วยเหลือทางด้านการศึกษามาโดยตลอด จนกระทั่งข้าพเจ้าได้มายืนอยู่ ณ จุดนี้ คุณงามความดีอันพึงมีจากการศึกษาครั้งนี้ข้าพเจ้าขอมอบแด่ บิดา มารดา และอาจารย์ ดังนั้นหากการศึกษาครั้งนี้เกิดความผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

.....

(นางสาวจรุงใจ ธนะไชย)

มีนาคม 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนิยม	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
-ความสำคัญของปัญหา	1
-วัตถุประสงค์	2
-ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
-ขอบเขตของการศึกษา	2
-นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 ตรวจเอกสาร	
-ความสำคัญของสื่อต่องานส่งเสริมการเกษตร	4
-การเลือกใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตร	6
-ประเภทของสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร	8
-ประโยชน์ของสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร	11
-ปัญหาและการนำเสนอสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร	12
-งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
-ประชากรในการศึกษา	14
-เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	14
-การเก็บรวบรวมข้อมูล	15
-การวิเคราะห์ข้อมูล	15
-ตารางปฏิบัติงาน	16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผลการวิจัย

-ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ระดับตำบล 17

-ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการใช้สื่อในงานส่งเสริมของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 20

-ตอนที่ 3 สื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม 29

-ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร 32

-วิจารณ์ผลการวิจัย 34

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

-สรุปผลการศึกษา 36

-ข้อเสนอแนะ 40

อ้างอิง 42

ภาคผนวก

-หนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม 45

-แบบสอบถามเรื่อง สภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลในงาน ส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดชุมพร ปี 2540 46

-ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดชุมพร 56

-แผนที่จังหวัดชุมพร 58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบาญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงสถานภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	18
2. แสดงการเตรียมการใช้สื่อในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	21
3. แสดงปัญหาในการใช้โสตทัศนูปกรณ์	24
4. แสดงความถี่ในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในงานส่งเสริม	25
5. แสดงจำนวนโสตทัศนูปกรณ์ในหน่วยงาน	27
6. แสดงสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	30
7. แสดงเกณฑ์ที่ใช้และปัญหาในการผลิตสื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	31
8. แสดงปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ
ความสำคัญของปัญหา

" การเกษตรนับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญมากสำหรับประเทศเรา เพราะเป็นงานที่สร้างเสริมความสุขสมบูรณ์ให้แก่บ้านเมืองโดยส่วนรวม ผู้ที่มีอาชีพทางการเกษตรจึงควรเป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยความรู้ ความช่างสังเกต ตลอดจนความขยันหมั่นเพียรและอดทน " พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน (กรมส่งเสริมการเกษตร,2535:1)

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเห็นได้ว่าอาชีพเกษตรกรรมยังคงเป็นอาชีพพื้นฐาน ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย จะนำมาซึ่งผลผลิตทางอาหารเพื่อการบริโภคและรายได้ประชาชาติ มาแต่โบราณจวบจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ประชากรภาคเกษตรยังคงเป็นกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ที่สุดของประเทศ คือมากกว่าร้อยละ 60 ของประชากรทั้งหมด ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาประเทศไทยและประชากรทางการเกษตรจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่จะต้องมีการพัฒนา

จังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดทางภาคใต้ตอนต้นของประเทศไทย จัดเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญและมีบทบาททางด้านการเกษตรมาก เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศหลายประเภท อาทิ เช่น ยางพารา กาแฟ และผลไม้ประจำถิ่น เช่น ทุเรียน ลองกอง สะตอ ลางสาด ฯลฯ สินค้าเกษตรเหล่านี้นอกจากจำหน่ายเพื่อบริโภคภายในประเทศแล้วยังส่งเสริมให้เป็นสินค้าออกต่างประเทศได้เป็นจำนวนมาก ยังมีการกสิกรรมอื่น ๆ ที่นำมาซึ่งแหล่งอาหารและรายได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศอีกมากมาย เช่น ด้านปศุสัตว์ และการประมงทะเล

ดังนั้นการศึกษาสภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลในการเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องแก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มผลผลิตที่มีปริมาณมาก คุณภาพดีจึงเป็นสิ่งจำเป็น เกษตรกรนับเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในงานส่งเสริมการเกษตรทั้งนี้เพื่อให้ได้แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการส่งเสริมการเกษตรโดยตรงจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่จะต้องมีการศึกษาสภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหรือเกษตรตำบล ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการผลิต และการใช้สื่อเพื่อเผยแพร่ ข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อของเกษตรกรให้เกิดการรับรู้และนำไปปฏิบัติจริงตามเป้าหมายที่คาดไว้จึงเห็นควรพิจารณานำปัญหานี้ขึ้นมาวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล
2. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล ที่มีต่องานส่งเสริมการเกษตรในด้านการผลิตและการใช้สื่อ
3. เพื่อศึกษาปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลในงานส่งเสริมการเกษตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรตำบล
2. ทราบสภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลใช้มากที่สุด ที่มีต่องานส่งเสริมการเกษตรในด้านการผลิตและการใช้สื่อ
3. ทราบปัญหาและอุปสรรค ในการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
4. เป็นแนวทางแก้ไข ข้อเสนอแนะ ในการผลิตและการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
5. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการผลิตสื่อที่จะนำไปใช้กับเกษตรกรในพื้นที่อื่น ๆ

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะสภาพการผลิตและการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลทุกตำบลในจังหวัดชุมพร ปี 2540 โดยศึกษาถึงสภาพการผลิตและการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ในงานส่งเสริมการเกษตร โดยครอบคลุมถึง สภาพการผลิต การใช้สื่อ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค อันจะเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขสื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานการส่งเสริมการเกษตรต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร คือ เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการบริหารให้ความรู้แก่เกษตรกรโดยตรง

ประสบการณ์จำลอง คือ ประสบการณ์ที่ได้จากหุ่น เป็นสิ่งที่สามารถศึกษาในสิ่งที่เราไม่สามารถนำมาศึกษาได้โดยตรง เช่น การศึกษาในสิ่งที่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป มีความซับซ้อนยุ่งยาก เช่น การศึกษาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช

ประสบการณ์นาฏกรรม คือ ประสบการณ์เกี่ยวกับความคิดเราไม่สามารถพบได้โดยตรง เช่น การแสดงละคร การสวมบทบาท

สภาพ คือ สภาพที่ผลิต และใช้โสตทัศนูปกรณ์ในขณะนั้นตามที่เป็นจริง

สื่อ คือ ตัวกลางหรือพาหะในการนำข่าวสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับโดยจะเน้นวัสดุครุภัณฑ์ก็ได้

โสตทัศนูปกรณ์ คือ อุปกรณ์การสอนทั้งหลายที่หมายถึง เครื่องมือที่นักส่งเสริมใช้การส่งเสริมและเผยแพร่ เช่น แผนภูมิ ภาพนิ่ง สไลด์ เทปโทรทัศน์ เป็นต้น รวมทั้งเป็นการรวมเอาวัสดุหรือเครื่องมือต่างๆ มาใช้การจัดนิทรรศการ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่

โสตทัศนวัสดุ คือ วัสดุที่นำมาใช้ประกอบกับเครื่องมือในการส่งเสริมเผยแพร่ ซึ่งอาจใช้วัสดุเพียงอย่างเดียว หรือวัสดุที่ต้องนำมาใช้พร้อมกับอุปกรณ์ เช่น สไลด์ ฟิล์มภาพยนตร์

โสตทัศนศึกษา คือ วิชาที่สอนเกี่ยวกับการผลิต การเลือก การใช้วัสดุอุปกรณ์ และเทคนิคในการสอน การบรรยาย อบรม สัมมนา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับหนังสือเป็นสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การตรวจเอกสารจะได้ทำการตรวจใน 2 ลักษณะดังต่อไปนี้

- เอกสารที่เกี่ยวกับสื่อ คือ

1. ความสำคัญของสื่อต่องานส่งเสริมการเกษตร
2. การเลือกใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตร
3. ประเภทของสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร
4. ประโยชน์ของโสตทัศนูปกรณ์ในงานส่งเสริมการเกษตร
5. ปัญหาและวิธีการนำเสนอสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร
6. บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมที่มีผลต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์เพื่อการเผยแพร่

- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาลักษณะทั่วไปของผู้ดูหรือกลุ่มเป้าหมายที่จะนำสื่อไปใช้ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการเฉพาะของเกษตรกร ตลอดจนลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมโดยทั่วไป เช่น ประเภทของกลุ่ม เพศ อายุ อาชีพ ความรู้เกี่ยวกับงานที่จะส่งเสริม การกำหนดสื่อที่จะนำไปใช้ในงานส่งเสริมแต่ละครั้งนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน นอกจากกลุ่มเป้าหมาย จุดมุ่งหมายและก็จะต้องคำนึงถึงสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวก รวมทั้งความสามารถในการจัดหาวัสดุที่จะนำมาใช้ ก็เป็นหน้าที่ของนักส่งเสริมจะต้องทำการผลิตขึ้นใช้เอง พูดถึงการผลิตสื่อเพื่อการส่งเสริม จะต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย มิใช่เพียงแต่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเท่านั้น แต่อาจจะต้องทำงานร่วมกันทั้ง นักวิชาการ นักวิชาการโสตฯ เจ้าหน้าที่เทคนิคระดับต่าง ๆ เช่น ช่างภาพ ช่างพิมพ์

สื่อที่สามารถผลิตขึ้นเอง สามารถผลิตให้มีความเหมาะสมกับความต้องการ เนื้อหา และระดับความยากง่าย หรือสภาพความเป็นจริง สามารถปรับให้เข้ากับความสนใจได้ วัสดุที่ซื้อมานั้นกว่าจะถึงมือผู้ใช้อาจจะช้า หรือล้าสมัยได้ง่าย แต่การผลิตสื่อขึ้นใช้เองจะทำได้ในขีดจำกัดของอุปกรณ์ที่มีอยู่

1. ความสำคัญของสื่อต่องานส่งเสริมการเกษตร

พจน์ บุญเรือง (2526:1) กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จของการพัฒนาการเกษตรและชนบทขึ้นอยู่กับความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการส่งเสริมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมทัศนคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักวิชาการแผนใหม่ที่ส่งผลให้ทางปฏิบัติให้กับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคคลเป้าหมายที่สำคัญ โดยเฉพาะปัจจัย วิธีการและเทคนิคที่สำคัญอย่างหนึ่งของการส่งเสริม ก็คือการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมโดยเฉพาะระดับปฏิบัติงานซึ่งเป็นฝ่ายติดต่อโดยตรงกับเกษตรกร

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2527:95) กล่าวไว้ว่า สื่อเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเกษตรเป็นอย่างยิ่งเพราะการส่งเสริมหรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ แก่เกษตรกร ย่อมอาศัยโสตทัศนูปกรณ์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการรับรู้และเข้าใจของเกษตรกรได้ ความสำคัญของโสตทัศนูปกรณ์ :-

1. ทำให้เกิดความเข้าใจในข่าวสารอย่างดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ผู้รับสารสามารถจดจำได้ดี
3. เสริมทักษะ (skill) และประสบการณ์ให้มากขึ้น
4. สามารถประหยัดเวลาในการสร้างความเข้าใจได้เป็นอย่างดี

สุโชติ ดาวสุโข (2518:157-158) กล่าวไว้ว่า ในการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ เมื่อนำไปใช้ในงานส่งเสริมนั้น เนื่องจากประเภทของสื่อมีมาก เราจึงควรมีหลักในการเลือกให้ถูกต้อง เพราะสื่อชนิดต่าง ๆ ย่อมจะมีความเหมาะสมในการสื่อความหมายต่าง ๆ กัน เพราะฉะนั้นควรมีหลักในการเลือกใช้โสตทัศนูปกรณ์ดังต่อไปนี้

1. สื่อจะต้องมีเนื้อหาถูกต้องกับความเป็นจริง และต้องตระหนักว่าความเป็นจริงในสถานการณ์หนึ่งหรืออีกท้องที่หนึ่ง
2. สื่อจะต้องมีเนื้อหา เนื้อเรื่องเหมาะกับกลุ่มชนนั้น เพราะกลุ่มชนแต่ละกลุ่มก็มีลักษณะแตกต่างกันออกไป
3. สื่อจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของงานส่งเสริมแต่ละชนิด
4. ระยะเวลาในการใช้สื่อแต่ละชนิด ละอย่าง จะต้องพอเหมาะพอดี จะต้องไม่มีการใช้สื่ออันหนึ่งอันใด เพื่อเป็นการฆ่าเวลา เพราะฉะนั้นจะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และต้องมีการศึกษาสื่อแต่ละอย่างเสียก่อนว่า เราต้องการเน้นในเรื่องใด
5. สื่อจะต้องมีคุณภาพและเทคนิคดีสื่อที่มีคุณภาพไม่ดีจะทำให้การสื่อความหมายลดลง
6. สื่อจะต้องทันสมัย และตรงกับเนื้อหาในเรื่องที่เราจะนำไปส่งเสริม
7. สื่อจะต้องเป็นส่วนที่จะเสริมให้เกิดจุดร่วมของความสนใจ คือการที่สื่อนั้น ๆ จะไปกระตุ้นให้บุคคลที่เราจะไปส่งเสริมนั้นแสดงอาการมุ่งหวังไปในทางที่เราต้องการ
8. สื่อนั้นจะต้องสร้างกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อให้สัมพันธ์กับกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีอยู่เดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ต้องคำนึงว่า สื่อที่ใช้จะได้ผลคุ้มค่ากับการใช้หรือไม่

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 88) กล่าวไว้ว่า มนุษย์รับรู้ได้โดย (1) ลิ้น รับรู้ได้ 3 % (2) จมูก รับรู้ได้ 3 % (3) กายสัมผัส รับรู้ได้ 6 % (4) หู รับรู้ได้ 13 % (5) ตา รับรู้ได้ 75 % การใช้สื่อประสมนี้ แม้คำกล่าวที่ได้ยินกันบ่อย ๆ ก็คือ " สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ " จะมิได้แสดงถึงการใช้ประสาทให้ครบทั้งห้า แต่ก็แสดงถึงความพยายามที่ว่า หากมีการใช้ประสาทหลายทางจะเกิดความมั่นใจในสารที่ได้รับ ทั้งยังจดจำสิ่งนั้นไปได้นานยิ่งกว่า

2. การเลือกใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร

ณรงค์ สมพงษ์ (2529 : 69) กล่าวไว้ว่า การกำหนดสื่อขึ้นใช้ในการส่งเสริมแต่ละครั้งนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างด้วยกัน นอกจากขนาดของกลุ่มเป้าหมายและจุดมุ่งหมายแล้ว ก็ต้องคำนึงถึงสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวก รวมทั้งความสามารถในการจัดหาวัสดุที่จะนำมาใช้ด้วย ประการหลังนี้ควรพิจารณาดูว่าเรื่องที่จะส่งเสริมนั้นมีวัสดุประเภท software อยู่หรือไม่จะจัดหามาจากที่ไหนอย่างไร ถ้าหากไม่สามารถจะจัดหาได้ หรือวัสดุที่มีอยู่ไม่เหมาะกับการนำมาใช้ก็เป็นหน้าที่ของนักส่งเสริมจะต้องทำการผลิตขึ้นใช้เอง ประเด็นนี้เป็นปัญหาหนักมากสำหรับนักส่งเสริมที่ไม่มีความพร้อมทางด้านการผลิต จึงมักจะละเลยงดเว้น ไม่ใช้มีสิ่งที่มีความเหมาะสมกว่า หันไปใช้วิธีการพูดทำความเข้าใจเพื่ออธิบายเพียงอย่างเดียว หรือใช้สื่อที่ตนเองหาได้ง่าย สะดวกแต่ขาดความรู้ สมบูรณ์ในการสื่อความหมาย ดังนั้น นักส่งเสริมควรมีความรู้ในเรื่องการผลิตสื่อบ้าง เพื่อแก้ไขปัญหานี้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ในระดับเทคนิค

ณรงค์ สมพงษ์ (2530 : 80) กล่าวไว้ว่า การนำสื่อมาเสนอมีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอดังนี้

1. ควรใช้สื่อเรียงลำดับก่อนหลังตามที่ได้กำหนดไว้แล้วยกเว้นแต่เมื่อมีความจำเป็น บังคับ เช่น ระยะเวลาเปลี่ยนไปหรือมีการเปลี่ยนแปลงหัวข้อการบรรยาย ก็สามารถปรับแผนการใช้สื่อให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

2. ใช้สื่อในเวลาที่เหมาะสมและที่กำหนดไว้ ถึงแม้ว่าทัศนวัสดุจะช่วยในการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วก็ตาม แต่ก็ควรใช้เวลาในการนำเสนอ ให้เหมาะกับเนื้อหาวิชาด้วยและหากผู้ฟังต้องแปลความหมายเป็นอีกภาษาหนึ่ง ก็ควรใช้เวลาเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า

3. ควรให้ผู้ดูมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการใช้สื่อนั้นด้วย เช่น ใช้วัสดุของจริงที่นำติดตัวมาด้วย ในการอภิปรายหรือตอบคำถามในกลุ่ม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ในขณะที่กำลังใช้สื่ออยู่ ต้องให้แน่ใจว่าได้ปรับภาพชัดเจน ควบคุมเสียงให้ดัง ค่อย และแหลมทุ้มพอดี และไม่ให้เกิดแสงสีขาวบนจอเข้ามารบกวนผู้ดู

5. ในขณะที่นำเสนอสื่ออยู่ ผู้ดูควรมีความสำคัญอันดับ 2 สื่อทัศนวัสดุที่ใช้ควรเป็นศูนย์ของความสนใจอันดับแรก เป็นศูนย์รวมของการอภิปราย ดังนั้น ขณะใช้สื่อผู้พูดจึงควรระวังไม่ให้อยู่ในตำแหน่งที่บังสื่อและไม่ควรหันหลังให้กับผู้ชม การชี้ การแสดง หรือการทำอะไรกับสื่อก็ตาม เมื่อเสร็จแล้วควรหันหน้าเข้าหาผู้ชมเสมอ

6. เว้นจังหวะในการนำเสนอสื่อให้แน่ใจว่า ผู้ดูสามารถเห็นและเข้าใจได้ สรุปประเด็นสำคัญและให้ดูทัศนวัสดุที่เป็นหลักสำคัญซ้ำ

หลังการใช้สื่อแล้ว ควรให้มีการซักถาม ตอบคำถามหรืออภิปราย เกี่ยวกับสื่อที่ดูไป สรุปประสบการณ์ ที่ได้จากสื่อนั้น บางครั้งอาจจะให้ทำแบบสอบถามเพื่อตรวจเช็คดูว่าผู้ฟังได้เรียนรู้อะไรจากสื่อไปบ้าง และยังช่วยทดสอบประสิทธิภาพของสื่อ ตลอดจนวิธีการใช้สื่อด้วยว่ามีจุดบกพร่องตรงไหนบ้าง เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ นำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

เทพ พงษ์พานิช (2527 : 160-164) กล่าวไว้ว่า การใช้โสตทัศนูปกรณ์ช่วยการเรียนการสอนนั้นมีประโยชน์มากมาย หลายประการ

1. ผู้เรียนได้รับรู้จากของจริงโดยตรงมากขึ้น
2. สร้างความสนใจแก่ผู้เรียน
3. ผู้เรียนจะจดจำได้นานกว่า
4. ฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด
5. เสริมสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากขึ้น แปลกขึ้น
6. เสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ประเภทของสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร

Edgar Dale ได้แบ่งกรวยประสบการณ์ออกเป็น 10 ขั้นดังนี้

Dale ให้คำอธิบายว่า ประสบการณ์ของคนเราจะแปรเปลี่ยนไปตามความเข้ม degree ซึ่งมาเกี่ยวพันกับเราทางด้านร่างกายและจิตใจ ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้โดยตรงจะเป็นการใช้ความรู้สึก ถ้าหากเป็นการเรียนจากการสังเกต โดยไม่ได้ใช้ความรู้สึกก็เกิดประสบการณ์นามธรรม เขาได้อธิบายรายละเอียดเอาไว้ 10 ข้อ

1. ประสบการณ์ตรง (Direct purposeful experience)

ประสบการณ์ที่อยู่ด้านล่างสุดของกรวย มีลักษณะเป็นรูปธรรมมากที่สุด เนื่องจากเป็นประสบการณ์แรกสุดที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ เป็นความรู้สึกและการรับรู้ที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเราในโลก เกิดความคิดโดยผ่านทางการเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น ความรู้สึกและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การลิ้มรส และมีส่วนร่วมในการกระทำโดยตรง ยกตัวอย่างการเรียนในลักษณะนี้คือการโดยการปฏิบัติจริง ๆ

2. ประสบการณ์จำลอง (Contrived experience)

เป็นประสบการณ์ที่ได้จากหุ่นจำลอง (model) และหุ่นแสดงการทำงาน (mack ups) ซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้เราสามารถเอาชนะข้อจำกัดจากประสบการณ์ตรงได้ ช่วยให้เราสามารถศึกษาสิ่งที่ไม่สามารถที่จะนำมาศึกษาโดยตรงได้ เช่น เป็นสิ่งที่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไปหรือสิ่งที่น่าสนใจจะศึกษา มีความซับซ้อน ยุ่งยาก หรืออยู่ภายใน การใช้หุ่นที่แสดงการทำงานได้ ทำให้สะดวกในการเรียนรู้อย่างมาก

3. ประสบการณ์นาฏการ (Dramatized experiences)

การมีส่วนร่วมในการแสดงจะทำให้ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับ ความคิดและเหตุการณ์ซึ่งเราไม่สามารถจะพบได้โดยตรง ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่สิ่งที่เป็นจริง แต่การแสดงนาฏการจะทำให้ข้อมูล ข่าวสาร มีความหมายมากขึ้น เช่น การแสดงละคร การสวมบทบาท (role playing) ในงานส่งเสริมสื่อประเภทนี้อาจเทียบได้กับการที่ให้เกษตรกรได้มีส่วนร่วม ในการประกวด เช่น การประกวดสัตว์ ผลไม้ การสอดแทรกเนื้อหาสาระ ด้านการพัฒนาการเกษตรเข้าไปยังการแสดงพื้นบ้านที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ลิเก ลำตัด หมอลำ มโนราห์ ก็ถือเป็นสื่อชนิดนี้ด้วย

4. การสาธิต (Demonstrations)

การสาธิตเป็นการอธิบาย ข้อเท็จจริง (fact) ความคิด (idea) หรือกระบวนการ (process) ออกมาให้เห็นด้วยการแสดงให้เห็นจริง ๆ ผู้สาธิตอาจจะอธิบายประกอบการสาธิต ผู้เรียนรับรู้ด้วยการสังเกต

5. การศึกษานอกสถานที่ (Study trips)

เป็นการทัศนศึกษาในสถานที่จริง ทำให้เกิดการเรียนรู้สมบูรณ์มากขึ้น ช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ได้เห็นข้อบกพร่องของตน และนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

6. นิทรรศการ (Exhibits)

เป็นการจัดแสดงขนาดเล็ก บางทีอาจเป็นชุดของภาพถ่าย แผนภูมิ หรือโปสเตอร์ เป็นวิธีการส่งเสริมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ รวมกันอย่างมีระบบ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย ได้มีส่วนร่วมในการดู ศึกษา นิทรรศการอาจมีหลายขนาดตามแต่วัตถุประสงค์ของผู้จัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. โทรทัศน์และภาพยนต์ (Television and motion pictures)

Dale ได้จัดสื่อประเภทโทรทัศน์และภาพยนต์เข้าไปไว้ในระดับใกล้เคียงกัน เนื่องจากเป็นสื่อประเภทเสียงและภาพเคลื่อนไหว เช่นเดียวกันแต่เขาจัดโทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ประสบการณ์รูปธรรมมากกว่านั้น เนื่องจากโทรทัศน์สามารถกระจายข้อมูลข่าวสาร จากเหตุการณ์จริง เป็นรายการสดได้ทันที โทรทัศน์จัดว่าเป็นสื่อที่ให้ประสบการณ์รูปธรรมมากกว่า อย่างไรก็ตามสื่อทั้งสองชนิดก็เป็นสื่อที่ให้ประสบการณ์เพียงการเห็น และการได้ยินเท่านั้น ไม่สามารถรับรู้ได้ด้วยวิธีอื่น ๆ

8. ภาพนิ่งและการบันทึกเสียง (Recording ,Radio ,Still pictures)

เป็นสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารส่งผ่านไปยังบุคคลอื่น มาประกอบด้วยกันได้แก่ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายโอเว่อร์เฮท ระบบเครื่องเสียงและการกระจายเสียง ภาพวาด ภาพถ่าย วิทยุ และการบันทึกเสียงเหล่านี้ ให้ประสบการณ์ในลักษณะที่เป็นนามธรรมมากกว่าสื่อที่กล่าวมา

9. ทัศนสัญลักษณ์ (Visual symbols)

ในขั้นนี้จะมีความเป็นนามธรรมสูงขึ้นมาก คือ มีสื่อประเภทแผนภูมิ กราฟ แผนที่ และภาพ จำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจในสัญลักษณ์บางอย่างเสียก่อน เช่น ผู้ที่จะอ่านแผนที่ได้จะต้องเข้าใจสัญลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ แม่น้ำ ภูเขา เส้นแสดงระดับ (contour lines) เป็นต้น

10. วจนสัญลักษณ์ (verbal symbols)

เป็นสื่อประเภทที่มีความเป็นนามธรรมสูง ได้แก่คำต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในรูปภาษาพูดและภาษาเขียน สูตรต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ เนื่องจากสัญลักษณ์และความหมายนั้นไม่ได้มีส่วนที่เหมือนหรือคล้ายกันเลยทำให้เข้าใจยากและต้องอาศัยทักษะความชำนาญในการใช้คำหรือสัญลักษณ์ในภาษานั้นเป็นพื้นฐาน

จากกรวยประสบการณ์ทั้ง 10 ขั้นนี้ Edgar Dale ได้แบ่งประสบการเรียนรู้ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ โดยยึดแนวความคิดของ Jerome S. Brunrer คือ

ตั้งแต่ขั้นที่ 1-3 เป็น directed experience เกิดการเรียนรู้โดยการกระทำ

ตั้งแต่ขั้นที่ 4-8 เป็น iconic experience เกิดการเรียนรู้โดยผ่านทางการสังเกต

ตั้งแต่ขั้นที่ 9-10 เป็น symbolic experience เกิดการเรียนรู้โดยผ่านสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.ประโยชน์ของสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร

ชัชร์ นฤทุม (2525 : 67) กล่าวไว้ว่า สื่อจะช่วยในงานส่งเสริม เมื่อผู้รับสารแล้วจะต้องมีความเข้าใจ จำได้นานเพราะฉะนั้นในการเลือกสื่อแต่ละชนิด จึงต้องพิจารณาว่าสื่อชนิดนั้นให้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด สื่อจะต้องไม่แพง มีราคาถูกหรืออาจจะหาได้ง่าย การที่จะให้บุคคลเรียนรู้ได้ง่ายไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือราคาแพง บางครั้งเขาอาจจะเอาของจริงซึ่งหาได้ง่าย ๆ มาใช้ในการส่งเสริม เช่นการกล่าวถึงลักษณะของโรคใบสีส้มของข้าว เราก็อาจเด็ดข้าวที่เป็นโรคจริง ๆ มาให้เกษตรกรดู ดีกว่าการฉายสไลด์ และสื่อประเภทนั้น ๆ ที่นำมาเสนอ เราสามารถดัดแปลงใช้ในสภาพต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ใช้ง่าย สะดวก ต้องไม่มีอุปสรรคในการใช้ ง่ายต่อการรักษาและซ่อมแซม

การใช้สื่อประเภทต่าง ๆ จะมีคุณค่าต่อการส่งเสริมดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพของการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะมีความจริงจังและมีความหมายชัดเจน ต่อผู้ได้รับการส่งเสริม

2. ช่วยให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้เรียนรู้ในปริมาณที่มากขึ้น ในเวลาอันรวดเร็ว เช่น กรณีที่ผู้ส่งเสริมต้องออกไปพบปะชาวบ้านในเวลาที่จำกัด ถ้ามีแผนภูมิหรือแผนภาพที่เตรียมเอาไว้แล้วไปประกอบการพูด ก็จะทำให้ชาวบ้านสามารถเรียนรู้ และเข้าใจได้เร็วขึ้น

3. ช่วยให้ผู้ได้รับการส่งเสริมมีความสนใจ และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในงานที่ส่งเสริม

4. ช่วยให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมจดจำ ประทับความรู้สึก และทำอะไรได้รวดเร็วและดีขึ้น

5. ช่วยให้สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ศึกษาได้ลำบาก โดยใช้สื่อเข้าช่วย เช่น

5.1 ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น เช่น ถ้าต้องการส่งเสริมและเผยแพร่ ในด้านการคุมกำเนิดแบบใส่ห่วง โดยใช้หุ่นจำลองสาธิตการใส่ห่วง ก็จะทำให้ผู้ดูสามารถเข้าใจแจ่มแจ้งขึ้น

5.2 ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้น โดยการใช้ภาพหรือสัญลักษณ์เข้าช่วย

5.3 ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าให้ดูเร็วขึ้น เช่น ใช้ภาพยนต์แสดงการเจริญเติบโตของต้นพืช หรือการบานของดอกไม้ ให้เห็นอย่างชัดเจนในเวลาอันรวดเร็ว

5.4 ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วให้ดูช้าลง

5.5 ทำสิ่งที่มีขนาดใหญ่มากให้ย่อขนาดลง เช่น การใช้แผนภูมิแสดงการจัดไร่นาสวนผสม โดยย่อพื้นที่ซึ่งกว้างใหญ่มาไว้ในกระดาษเพียงแผ่นเดียว หรืออาจทำเป็นหุ่นจำลองก็ได้

5.6 ทำสิ่งที่เล็กมากให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เช่น ใช้ภาพขนาดใหญ่แสดงลักษณะของตัวแมลงศัตรูพืช

5.7 นำอดีตมาให้ศึกษาได้ ใช้ภาพถ่ายหรือภาพยนต์บันทึกข้อมูลในอดีตเอาไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ปัญหาและการนำเสนอสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร

ณรงค์ สมพงษ์ (2529 : 7) กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์การใช้สื่อกับงานส่งเสริมแบบใดและรูปแบบของสื่อที่จะใช้ตลอดจนวิธีการนำเสนอสื่อแต่ละชนิด

- จะใช้สื่ออะไรที่ควรใช้เพื่อจุดมุ่งหมายนี้
- สื่อที่ใช้ควรใช้เสียงหรือเงียบ หรือมีคำบรรยาย
- ต้องใช้ภาพที่เคลื่อนไหวหรือภาพนิ่งในการแสดงความคิดและข้อมูล
- สื่อนั้นใช้ในการเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
- สีจำเป็นในการใช้หรือไม่ หรือสามารถใช้ภาพ ขาว-ดำ แทนได้
- มีปัญหาในการเก็บวัสดุหรือไม่
- สามารถแก้ปัญหาในการจัดเตรียมหรือรู้แหล่งที่จะขอความช่วยเหลือหากจำเป็น
- จะมีปัญหาในการผลิตเป็นจำนวนมากเพื่อเผยแพร่ หรือสถานที่เก็บรักษาสื่อเหล่านี้หรือไม่
- จะมีปัญหาในด้านงบประมาณ และเวลาในการสร้างสรรค์งานที่ดีหรือไม่
- จะมีปัญหาตามมาหรือไม่ เมื่อนำไปใช้ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ ขนาดของกลุ่ม และสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายกัน

ประเด็นปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุง

1. ขาดวัสดุอุปกรณ์ใช้ในการเผยแพร่สื่อ
2. สื่อที่ได้รับไม่ทันเวลาที่ใช้และไม่พอกับความต้องการ
3. สื่อบางประเภทมีเนื้อหาไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐสังคมของเกษตรกรและไม่ตรง กับสภาพปัญหาในท้องถิ่น
4. การขาดหน่วยงานเฉพาะบุคลากรผลิตสื่อโดยเฉพาะที่จะสนับสนุนงานระดับตำบล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณรงค์ และตราการศักดิ์ (2528 : 91-92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพเกี่ยวกับการผลิต การจัดหา การเลือกและการใช้โสตทัศนวัสดุในงานส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ซึ่งสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ในเขตภาคกลาง ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ว่า ในด้านการผลิตสื่อนั้นในเรื่องวัตถุที่นำมาใช้ในการผลิต จะใช้เงินส่วนตัวซื้อมาเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.66 และมีการใช้เงินงบประมาณของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ถือเอาเกณฑ์เกี่ยวกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเคลื่อนย้ายง่าย สะดวก เนื้อหาถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ ปัญหาในการผลิตที่สำคัญเป็นอันดับ 1 คือ ขาดเงินซื้อวัตถุดิบ

อนงค์วรรณ ยั่งยืน (2527 :95) ได้ทำการวิวัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพความต้องการและการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจได้สรุปผลการวิจัยว่า สื่อที่ใช้ในงานประชาสัมพันธ์มากที่สุด คือ ข่าวภาพถ่าย และมีการเผยแพร่ข่างทางหนังสือพิมพ์ ในการเลือกใช้สื่อส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาสามารถสื่อความหมายได้โดยง่าย

จุฬาลักษณ์ โชติสถิตย์ (2528 : 128) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ประโยชน์โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนพยาบาล เขตกรุงเทพฯ สรุปได้ว่า การเลือกใช้สื่ออาจารย์ส่วนใหญ่เลือกใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน และความสะดวกในการใช้ และต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ประหยัดเวลาในการสอนอธิบายบทเรียนได้ง่ายขึ้น

ชูศรี บุญเสริม (2523 : 126) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา ได้สรุปผลการวิจัยว่า การใช้โสตทัศนูปกรณ์เป็นปัจัยสำคัญที่จะช่วยในการศึกษาดำเนินความก้าวหน้าไปสมความมุ่งหมายของโครงการศึกษาพัฒนาชนบท และช่วยให้เราเห็นชัดว่า การส่งเสริมให้โรงเรียนมาสื่อใช้อย่างได้ผลของการศึกษานั้น จำเป็นต้องมีการร่วมมือกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
ระเบียบวิธีการวิจัย

1. กลุ่มประชากรในการศึกษา

จะศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตำบล ทุกตำบลในจังหวัดชุมพร ซึ่งมีทั้งสิ้น 8 อำเภอ 67 ตำบล จะมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตำบลทั้งสิ้น 48 คน

แบ่งออกเป็นอำเภอซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับตำบลดังต่อไปนี้

อำเภอเมือง	มี	16	ตำบลมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	9	คน
อำเภอปะทิว	มี	7	ตำบลมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	6	คน
อำเภอท่าแซะ	มี	10	ตำบลมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	7	คน
อำเภอสวี	มี	11	ตำบลมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	7	คน
อำเภอหลังสวน	มี	12	ตำบลมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	6	คน
อำเภอพะโต๊ะ	มี	4	ตำบลมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	4	คน
อำเภอทุ่งตะโก	มี	5	ตำบลมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	5	คน
อำเภอละแม	มี	3	ตำบลมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	4	คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่มีลักษณะมีรายการคำตอบให้เลือกตอบเป็นคำถามแบบเปิด แบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ตอน คือ

1. ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตำบล
2. ข้อมูลสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่
3. ข้อมูลของสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ให้แก่เกษตรกร
4. ข้อมูลแสดงความคิดเห็น อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตำบล

2.2 การทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ ในการนำแบบสอบถามไปวัดหาความเที่ยงตรงกับเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล 5 คน โดยเลือกมาจากเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลทั้ง 8 อำเภอ โดยเลือกจากอำเภอสวีจำนวน 3 คน และอำเภอหลังสวนจำนวน 2 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 นำผลที่ได้จากการทดสอบเครื่องมือมาปรับปรุงตามข้อมูลที่ได้จากการทดสอบเครื่องมือเพื่อความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้งาน

3. <u>การเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลจำนวน 48 คน นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. <u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

1. วิเคราะห์หาอัตราร้อยละ เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง
2. ข้อมูลจะหาความถี่ของแต่ละรายการในแต่ละช่อง ซึ่งให้น้ำหนักดังนี้

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
น้ำหนัก	5	4	3	2	1

3. ข้อมูลที่ใช้ตอบเรียงตามลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาร้อยละ อันดับที่ 1 = 3, อันดับที่ 2 = 2, อันดับที่ 3 = 1
4. ข้อมูลจากคำถามแบบเปิด นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลเชิงพรรณนา
5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

สูตร

$$\text{หาค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^{n} Xi}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของตัวแปร

Xi = ผลรวมของคะแนนของตัวอย่างที่ ($Xi = 1, 2, 3, \ldots N$)

N = จำนวนตัวอย่างของกลุ่มเจ้าหน้าที่ทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางการปฏิบัติงาน

แผนการดำเนินงาน	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม	มกราคม	กุมภาพันธ์
1.ศึกษาหาข้อมูลเบื้องต้นและวางแผนงาน	———				
2จัดทำโครงการศึกษา	———				
3.ทำแบบสอบถาม		———			
4.เก็บข้อมูล			———		
5.รวบรวมและวิเคราะห์					
6.สรุปผลการศึกษาที่ได้จากแบบสอบถาม				———	
7.จัดทำเอกสารและทำรูปเล่ม					———

งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาสภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับตำบลในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดชุมพร ปี 2540 ใช้งบประมาณในการดำเนินงานดังนี้

1. ค่าเดินทาง	1,000	บาท
2. ค่าอุปกรณ์	700	บาท
3. ค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล	500	บาท
4. ค่าจัดพิมพ์รูปเล่ม	500	บาท
5. อื่น ๆ	300	บาท
รวม	3,000	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล ในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดชุมพร ปี 2540 ได้รวบรวมข้อมูลโดยวิธีการแบบสอบถาม จำนวน 48รายปรากฏผลการศึกษาซึ่งพอสรุปและนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล

ตอนที่ 2 ข้อมูลการเตรียมการใช้สื่อในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล

ตอนที่ 3 ข้อมูลของสื่อ ที่ใช้ในการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ให้แก่เกษตรกร ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรระดับตำบล

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล

<u>ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล</u>

<u>สถานภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร</u>

แสดงการศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

1. เพศ

จากการศึกษาสถานภาพของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 79.17 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 20.83

2. อายุของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะพิจารณาใน 2 ลักษณะ คือ

2.1 อายุของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 35-38 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาอยู่ในช่วง 39 - 42 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.08 อยู่ในช่วง 43 - 46 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.83 และอยู่ในช่วง 47 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.34 ตามลำดับจากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีอายุต่ำสุด 35 ปี อายุสูงสุด 50 ปี มีอายุเฉลี่ย 40.48 ปี

2.2 อายุราชการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีอายุราชการอยู่ในช่วง 14 -17 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.92 รองลงมาอยู่ในช่วง 18 - 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.25 ในช่วง 10 - 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.50 และในช่วง 22 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.33 อายุการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่ำสุด 10 ปี และสูงสุด 25 ปี อายุราชการเฉลี่ย 16.98 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

96064

3.วุฒิการศึกษาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 85.42 รองลงมา วุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 8.33 และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 6.25

4. สถานภาพทางครอบครัวของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมส่วนใหญ่แต่งงานและอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 85.42 เป็นโสดคิดเป็นร้อยละ 8.33 และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 6.25

5. ประสบการณ์ความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่

5.1 ประสบการณ์การศึกษาวิชาโสตทัศนูปกรณ์ขณะศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาวิชาโสตทัศนูปกรณ์หรือวิชาที่เกี่ยวข้องขณะศึกษาในสถาบัน โดยคิดเป็นร้อยละ 79.17 และไม่มีประสบการณ์คิดเป็นร้อยละ 20.83

5.2 ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตรในกรมส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ การทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมมาก่อนทำงานในกรมส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 70.83 และมีประสบการณ์ทางการส่งเสริมการเกษตรมาก่อนเข้าทำงานในกรมส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 29.17

5.3 การมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านโสตทัศนูปกรณ์ จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ไม่มีระสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านโสตทัศนูปกรณ์คิดเป็นร้อยละ 56.25 และมีประสบการในการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 43.75

ตารางที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน(N=48)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
1. เพศ			
ชาย	38	79.17	
หญิง	10	20.83	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน(N=48)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
2. อายุของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร			
2.1 อายุการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร			40.48
35-38 ปี	21	43.75	
39-42 ปี	13	27.08	
43-46 ปี	10	20.83	
47-50 ปี	4	8.34	
2.2 อายุราชการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม			16.98
10 – 13 ปี	6	12.25	
14 – 17 ปี	23	47.92	
18 – 21 ปี	15	31.25	
22 – 25 ปี	4	8.33	
3. วุฒิการศึกษา			
ปริญญาตรี	41	85.42	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3	6.25	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4	8.33	
4. สถานภาพทางครอบครัว			
โสด	4	8.33	
แต่งงานแล้ว	41	85.42	
หย่าร้าง	3	6.25	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน(N=48)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
5. ประสบการณ์ความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่			
5.1 ประสบการณ์ด้านโสตทัศนูปกรณ์ในสถาบัน			
เคย	38	79.17	
ไม่เคย	10	20.83	
5.2 ประสบการณ์เกี่ยวกับงานส่งเสริมเกษตร			
มี	14	29.17	
ไม่มี	34	70.83	
5.3 ประสบการณ์ในด้านโสตทัศนูปกรณ์			
เคย	21	43.75	
ไม่เคย	27	56.25	

ตอนที่ 2 การเตรียมการใช้สื่อในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากการศึกษาการเตรียมการใช้สื่อในงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีรายละเอียดดังนี้ ดังตารางที่ 2

1. การเตรียมการใช้โสตทัศนูปกรณ์ จากการศึกษาปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่จะมีการวางแผนขั้นตอนการใช้สื่อวัสดุล่วงหน้าก่อน คิดเป็นร้อยละ 33.58 รองลงมาคือ เตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับการใช้สื่อ คิดเป็นร้อยละ 18.66 เตรียมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อ คิดเป็นร้อยละ 12.69

2. ลักษณะการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม จากการศึกษาพบว่ามีการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในอบรมเกษตรกร อันดับแรกร้อยละ 19.20 รองลงมาใช้สื่อในการประชุมกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 18.75 และใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ร้อยละ 14.73 และใช้สื่อในสำนักงานร้อยละ 14.29 ใช้สื่อในหน่วยเคลื่อนที่เมื่อออกปฏิบัติงานในหมู่บ้าน ใช้สื่อในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15476

เยี่ยมเยียนเกษตรกร ในการเผยแพร่งานวิจัย และใช้สื่อในงานนิเทศงานส่งเสริม คิดเป็นร้อยละ 11.60 ร้อยละ 4.91 ร้อยละ 4.02 ร้อยละ 3.57 ตามลำดับ

3. สาเหตุที่ทำให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมใช้สื่อในการประกอบงานส่งเสริม เพื่อต้องการให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจและมีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 28.75 รองลงมาประหยัดเวลาในการสอน คิดเป็นร้อยละ 25 และผู้เรียนไม่มีโอกาสได้เห็นข้อจริง เนื้อหาที่สอนเหมาะสมที่จะใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบมีความสามารถในการใช้สื่อนั้น ๆ อุปกรณ์นั้นใหม่อยากทดลองดู คิดเป็นร้อยละ 18.75 ร้อยละ 18.13 ร้อยละ 6.87 และ 2.50 ตามลำดับ

4.เกณฑ์ในการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ใช้สื่ออย่างมีระบบตามแผนที่วางไว้เป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 34.74 รองลงมาให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการใช้สื่อต่าง ๆ ร้อยละ 29.47 มีการประเมินผลหลังจากใช้สื่อแล้วและสังเกตกลุ่มเป้าหมายขณะที่ใช้สื่อคิดเป็นร้อยละ 20 ร้อยละ 15.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเตรียมการใช้สื่อในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

การเตรียมการใช้สื่อ	จำนวน(N=48)	ร้อยละ
1. การเตรียมการใช้สื่อ * (N=134)		
วางแผนขั้นตอนการใช้วัสดุล่วงหน้า	45	33.58
ทดลองการใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง	23	17.16
เตรียมสถานที่ให้เหมาะกับการใช้สื่อ	25	18.66
เตรียมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้สื่อ	24	17.91
สร้างความสนใจให้กลุ่มเป้าหมายก่อนการใช้สื่อ	17	12.69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การเตรียมการใช้สื่อ	จำนวน (N=48)	ร้อยละ
2.ลักษณะการใช้สื่อในงานส่งเสริม * (N= 224)		
ใช้สื่อในการประชุมเกษตรกร	42	18.75
ใช้สื่อในการเยี่ยมเยียนเกษตรกร	11	4.91
ใช้สื่อในสำนักงานของท่าน	32	14.29
ใช้สื่อธรรมชาติในไร่นาของเกษตรกร	20	8.93
ใช้สื่อในหน่วยเคลื่อนที่เมื่อออกปฏิบัติงาน	26	11.60
ใช้สื่อในการอบรมเกษตรกร	43	19.20
ใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์	33	14.73
ใช้สื่อในการเผยแพร่งานวิจัย	9	4.02
ใช้สื่อในการนิเทศงานส่งเสริม	8	3.57
3. สาเหตุที่ทำให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมใช้สื่อในงานส่งเสริม*(N=160)		
ประหยัดเวลาในการสอน	40	25.00
ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติได้ถูกต้อง	46	28.75
มีความสามารถในการใช้สื่อนั้นๆ	11	6.87
ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้เห็นของจริง	30	18.75
เนื้อหาที่สอนเหมาะสมที่จะใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบ	29	18.13
อุปกรณ์นั้นใหม่อยากลองดู	4	2.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การเตรียมการใช้สื่อ	จำนวน (N=48)	ร้อยละ
4. เกณฑ์ในการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร*(N=95)		
ใช้สื่ออย่างมีระบบตามแผนที่วางไว้	33	34.74
ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	28	29.74
สังเกตกลุ่มเป้าหมายขณะที่กำลังใช้สื่อ	15	15.79
มีการประเมินผลหลังการใช้สื่อแล้ว	19	20.00

หมายเหตุ * จำนวนผู้ตอบมากกว่า 1 คำตอบ

5. ปัญหาในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ดังตารางที่ 3)

ปัญหาในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนใหญ่ที่พบเป็นอันดับแรกคือ สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงานไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ เช่น คมนาคมไม่สะดวกหรือบางหมู่บ้านไม่มีไฟฟ้าใช้คิดเป็นร้อยละ 18.84 รองลงมาพบว่าในหน่วยงานมีสื่อให้เลือกใช้บ่อย คิดเป็นร้อยละ 18.36 ไม่สะดวกในการนำโสตทัศนูปกรณ์ติดตัวไปในขณะปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 17.87 ขาดอุปกรณ์ในการนำมาใช้กับสื่อ ร้อยละ 13.04 หรือเกิดจากปัญหาอื่น ๆ เช่นไม่มีงบซ่อมแซมบำรุง ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง สื่อล้าสมัย คุณภาพต่ำ คิดเป็นร้อยละ 11.11 ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนการใช้สื่อ เวลาไม่เหมาะสมกับการใช้ ขาดความรู้และประสบการณ์ ไม่มีความมั่นใจว่าสื่อจะช่วยในงานส่งเสริม ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะใช้สื่อประเภทใดขาดผู้แนะนำในการใช้สื่อ ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน กลุ่มเป้าหมายไม่ให้ความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 4.35 ร้อยละ 3.86 ร้อยละ 2.90 ร้อยละ 2.42 ร้อยละ 1.45 ร้อยละ 0.97 ร้อยละ 0.48 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่3 ปัญหาในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ปัญหาในการใช้สื่อ	จำนวน(N=48)	ร้อยละ
ปัญหาในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม(N=207)		
1.ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะใช้สื่อประเภทใด	5	2.42
2. ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนการใช้สื่อ	9	4.35
3. สภาพท้องที่ไม่เหมาะสม เช่น ไฟฟ้าไม่มี	39	18.84
4. ขาดความรู้และประสบการณ์	8	3.80
5. ในหน่วยงานมีสื่อให้เลือกใช้น้อย	38	18.36
6. ขาดอุปกรณ์ในการนำมาใช้กับสื่อ	27	13.04
7. ไม่มีความมั่นใจว่าสื่อจะช่วยในงานส่งเสริมได้ดีกว่าไม่ใช้	6	2.90
8. ขาดผู้แนะนำในการใช้สื่อ	3	1.45
9. ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนให้ใช้	2	0.97
10. เวลาไม่เหมาะสมกับการใช้	9	4.35
11. ไม่สะดวกในการนำติดตัว	37	17.87
12. กลุ่มเป้าหมายไม่สนใจเท่าที่ควร	1	0.48
13. ขาดงบประมาณซ่อมแซม การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง	23	11.11

หมายเหตุ * จำนวนผู้ตอบมากกว่า 1 คำตอบ

6. ความถี่ในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ดังตารางที่ 4)

จากการศึกษาพบว่าการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สามารถจัดอันดับได้ดังนี้ อันดับที่ 1 เจ้าหน้าที่มีการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 6.64 อันดับที่ 2 เจ้าหน้าที่มีการใช้การสาธิต คิดเป็นร้อยละ 6.00 อันดับที่ 3 เครื่องขยายเสียง คิดเป็นร้อยละ 5.93 อันดับที่ 4 การจัดนิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 5.46 จะเห็นได้ว่าสื่อในอันดับที่ 1 ถึง 4 ค่าร้อยละไม่มีความแตกต่างนั้นแสดงว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีการใช้ในการส่งเสริมให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายและเหมาะกับสภาพความเป็นจริง แต่เน้นการประหยัดอันดับอื่นๆดูได้จากตารางที่ 4

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่4 ความถี่ในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ลำดับที่	ชนิด	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
1.	สไลด์	126	4.00	13
2.	เครื่องฉายภาพโปร่งใส	143	4.54	9
3.	ภาพยนตร์	66	2.10	19
4.	เทปบันทึกเสียง	125	3.97	14
5.	เครื่องขยายเสียง	187	5.93	3 *
6.	เทปโทรทัศน์	108	3.43	16
7.	หุ่นจำลอง	76	2.41	17
8.	ของตัวอย่าง	164	5.21	6
9.	เอกสารสิ่งพิมพ์	209	6.64	1 *
10.	ป้ายนิเทศ	137	4.35	11
11.	แผนสถิติ	138	4.38	10
12.	แผนภาพ	168	5.35	5
13.	แผนภูมิ	153	4.85	8
14.	ภาพโฆษณา	164	5.21	6
15.	ภาพชุด	135	4.29	12
16.	ภาพพลิก	168	5.34	5
17.	ฟิล์มสตริป	74	2.35	18
18.	การสาธิต	189	6 .00	2 *
19.	การจัดนิทรรศการ	172	5.46	4 *
20.	การทัศนศึกษา	123	3.91	15
21.	วัสดุธรรมชาติ	168	5.34	5
22.	ม้วนเทป	156	4.95	7
		(N=3149)		

หมายเหตุ * จำนวนผู้ตอบมากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนโสตทัศนูปกรณ์ในหน่วยงาน

จำนวนโสตทัศนูปกรณ์ในหน่วยงานที่ได้ทำการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้ ดังตารางที่ 5

ก. เครื่องเสียงโทรทัศน์

จากการศึกษาพบว่าโสตทัศนูปกรณ์ประเภทเครื่องเสียง ยังมีจำนวนใช้น้อย หรือถ้ามีก็ชำรุดจะเห็นได้จากสำนักงานเกษตรอำเภอต่างๆ มีเครื่องขยายเสียง และไมโครโฟนใช้เพียงไม่กี่แห่ง ซึ่งจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ตอบว่าบางครั้งมีความจำเป็นจะต้องไปเช่ามา ในขณะที่เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับโทรทัศน์ และเครื่องเล่นเทปโทรทัศน์มีอยู่จำนวนน้อยมาก เนื่องมาจากงบประมาณน้อยและ งบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงก็ไม่มี สื่อประเภทนี้มีอุปสรรคในการที่จะนำมาใช้อยู่มากเนื่องจากในหน่วยงานมีอยู่ไม่เพียงพอ

ข. เครื่องฉาย

จากการศึกษาพบว่าในบรรดาเครื่องฉายทั้งหมดตามหน่วยงาน พบว่ามีเครื่องฉายสไลด์มากที่สุดรองลงมาคือเครื่องฉายวัสดุโปร่งใส ส่วนเครื่องฉายฟิล์มสตริป เครื่องฉายวัสดุทึบแสงและเครื่องฉายภาพยนตร์ ไม่มีทุกสำนักงานเกษตรอำเภอ หากมีความจำเป็นต้องใช้สื่อประเภทนี้จริง ๆ ต้องไปขอยืมจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่น เช่น ทางจังหวัด จะเห็นได้ว่าเครื่องฉายสไลด์มีบทบาทสำคัญที่สุดในอนาคตคิดว่าจะถูกนำมาใช้ในปริมาณที่มากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวก และมีความพร้อมกว่าเครื่องฉายชนิดอื่น ๆ

ค. เครื่องมือในการผลิตสื่อ

สำนักงานเกษตรอำเภอในแต่ละอำเภอในจังหวัดชุมพร จะมีเครื่องพิมพ์ใช้ ทุกสำนักงาน เพราะถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และบางหน่วยงานมีเครื่องเขียนแบบ เครื่องโรเนียว กล้องถ่ายรูป ในขณะที่บางแห่งยังไม่มีเครื่องมือเหล่านี้เลย หากมีการใช้ต้องไปขอยืมจากหน่วยงานอื่น เช่น กล้องถ่ายรูป บางสำนักงานในแต่ละอำเภอ เจ้าหน้าที่จะมีเป็นของตัวเอง คือใช้เงินส่วนตัวซื้อมา ทั้งนี้เนื่องจากในสำนักงานมีน้อยจึงต้องมีการแบ่งกันใช้

ง. โสตทัศนวัสดุ

จะเห็นได้ว่าในจำนวนสื่อมากมายหลายชนิด แต่มีสื่อประเภทหนึ่ง คือ เอกสารสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่มีในสำนักงานเกษตรอำเภอมากที่สุด รองลงมาคือ ม้วนเทปทางการเกษตร แผ่นโปร่งใส แผนภาพ ภาพโฆษณา ของตัวอย่าง อุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้มีความสำคัญต่อการส่งเสริมมาก สื่อที่มีมากได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ เพราะได้รับจากหน่วยงานส่วนกลางของกรมส่งเสริม หรือในระดับจังหวัด และเป็นอุปกรณ์ที่สามารถนำไปได้สะดวก สามารถนำไปเผยแพร่ ส่งเสริมให้แก่เกษตรกรได้ง่ายกว่าสื่อประเภทอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่5 จำนวนโสตทัศนูปกรณ์ในหน่วยงาน

ประเภทของสื่อ	จำนวนชุด	สภาพดี	สภาพไม่ดี
ก. เครื่องเสียงและโทรทัศน์			
1. ไมโครโฟน	13	10	3
2. เครื่องบันทึกเสียง	6	6	-
3. เครื่องรับโทรทัศน์	8	8	-
4. เครื่องขยายเสียง	10	8	2
5. เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์	3	3	-
ข. เครื่องฉาย			
1. เครื่องฉายวัสดุโปร่งใส	8	7	1
2. เครื่องฉายวัสดุทึบแสง	-	-	-
3. เครื่องฉายสไลด์	10	10	-
4. เครื่องฉายภาพยนตร์	-	-	-
5. เครื่องฉายฟิล์มสตริป	-	-	-
ค. เครื่องมือในการผลิตสื่อ			
1. เครื่องพิมพ์	19	17	2
2. เครื่องเขียนแบบ	4	4	-
3. เครื่องโรเนียว	8	7	1
4. เครื่องถ่ายเอกสาร	1	1	-
5. กล้องถ่ายภาพยนตร์	-	-	-
6. กล้องถ่ายรูป	6	4	2
7. กล้องโทรทัศน์	-	-	-
8. ห้องมืด	-	-	-
ง. โสตทัศนวัสดุ			
1. ภาพพลิก	75	73	2
2. ภาพโฆษณา	120	116	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเภท	จำนวนชุด	สภาพดี	สภาพไม่ดี
3. ภาพชุด	38	38	-
4. แผ่นภาพ	124	124	-
5. แผนสถิติ	55	55	-
6. แผนภูมิ	51	51	-
7. ของตัวอย่าง	120	118	2
8. หุ่นจำลอง	2	2	-
9. ป้ายนิเทศ	57	57	-
10. เอกสารสิ่งพิมพ์	1085	1085	-
11. สไลด์	8	7	1
12. แผ่นโปร่งใส	125	125	-
13. ฟิล์มภาพยนตร์	5	3	2
14. ฟิล์มสตริป	3	3	-
15. แผ่นเสียง	-	-	-
16. ม้วนเทปทางการเกษตร	276	271	5
17. เทปโทรทัศน์ทางการเกษตร	30	27	3
18. คอมพิวเตอร์	6	5	1
19. เลเซอร์ดิสก์	1	1	-
20. ซีดีรอม	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 สื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีรายละเอียดดังนี้ ดังตารางที่ 6

1. แหล่งที่มาของโสตทัศนูปกรณ์

จากการศึกษาพบว่า โสตทัศนูปกรณ์ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมนำไปใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้จากการใช้งบประมาณในหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 23.27 เนื่องจากปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมมากขึ้น จึงได้มีการสนับสนุนเงินงบประมาณให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ในงานส่งเสริมมากขึ้น จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่เจ้าหน้าที่ส่วนมากใช้เงินของหน่วยงาน รองลงมาได้รับจากหน่วยงานในระดับอำเภอและจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 18.02 ใช้เงินส่วนตัวซื้อมา คิดเป็นร้อยละ 17.44 ขอยืมจากเพื่อร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 16.86 ผลิตด้วยตนเองเป็นร้อยละ 14.54 ผู้อื่นผลิตให้คิดเป็นร้อยละ 9.88

2.วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์

จากการศึกษา เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้ในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ใช้งบประมาณในหน่วยงานซื้อมา คิดเป็นร้อยละ 45.55 รองลงมาใช้วัสดุในท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 24.92 ใช้เงินส่วนตัวซื้อมา คิดเป็นร้อยละ 20.99 และรวมเงินกับผู้ร่วมงานซื้อมาคิดเป็นร้อยละ 8.54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่6 สื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

สื่อที่ใช้ในงานส่งเสริม	จำนวน(N=48)	ร้อยละ	อันดับที่
1. แหล่งที่มาของโสตทัศนูปกรณ์ *(N=172)			
ใช้เงินส่วนตัวซื้อมา	30	17.44	3
ใช้งบประมาณในหน่วยงานของท่าน	40	23.26	1
ผลิตด้วยตนเอง	25	14.54	5
ผู้อื่นผลิตให้	17	9.88	6
ขอยืมจากเพื่อนร่วมงาน	29	16.86	4
ได้รับจากหน่วยงานในระดับอำเภอและจังหวัด	31	18.02	2
2. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์ *(N= 281)			
ใช้เงินส่วนตัวซื้อมา	59	20.99	3
ใช้งบประมาณในหน่วยงาน	128	45.55	1
รวมเงินกับผู้ร่วมงานซื้อมา	24	8.54	4
ใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น	70	24.92	2

หมายเหตุ * จำนวนผู้ตอบมากกว่า 1 คำตอบ

เกณฑ์ที่ใช้และปัญหาในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ตารางที่ 7)

เกณฑ์ที่ใช้และปัญหาในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีรายละเอียดดังนี้

1.เกณฑ์ที่ใช้ในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์

จากการศึกษาพบว่าเกณฑ์ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้ในการสื่อจากการจัดอันดับตามความสำคัญพบว่า เกณฑ์ที่ยึดถือ คือ เนื้อหาถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 12.51 รองลงมาคือประหยัดราคาถูกคิดเป็นร้อยละ 11.90 ใช้ง่าย เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีความคงทนใช้นาน เคลื่อนย้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง่าย ใช้วัสดุในท้องถิ่น สิ้นเปลืองเวลาในการทำน้อย ประณีตสวยงาม คิดเป็นร้อยละ 11.85 ร้อยละ 11.74 ร้อยละ 11.46 ร้อยละ 11.41 ร้อยละ 10.63 ร้อยละ 9.75 และร้อยละ 8.75 ตามลำดับ

2.ปัญหาในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์

ปัญหาในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จากการเรียงลำดับ ความสำคัญของปัญหาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ขาดเงินซื้อวัสดุที่ใช้ในการผลิต เป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 15.84 ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการผลิต คิดเป็นร้อยละ 14.17 ไม่มีเวลาเพราะมีงานประจำทำมาก คิดเป็นร้อยละ 12.67 และขาดความรู้และประสบการณ์ผลิต ขาดผู้แนะนำช่วยเหลือในการผลิต ขาดทักษะในการผลิตหาวัตถุดิบได้ยากในท้องถิ่นและไม่แน่ใจคุณภาพของสื่อที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นร้อยละ12.11 ร้อยละ11.88 ร้อยละ11.64 ร้อยละ11.32 ร้อยละ10.37 ตามลำดับ

ตารางที่7 เกณฑ์ที่ใช้และปัญหาในการผลิตสื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

เกณฑ์ที่ใช้และปัญหาในการผลิตสื่อ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
1. เกณฑ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อ*(N=1806)			
ประหยัด ราคาถูก	215	11.90	2
ใช้ง่าย	214	11.85	3
ประณีต สวยงาม	158	8.75	9
เคลื่อนย้ายง่าย	206	11.41	6
มีความคงทน ใช้ได้นาน	207	11.46	5
สิ้นเปลืองเวลาในการทำน้อย	176	9.75	8
เนื้อหาถูกต้อง	226	12.51	1
ใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น	192	10.63	7
เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	212	11.74	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์ที่ใช้และปัญหาในการผลิตสื่อ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
2. ปัญหาในการผลิตสื่อ (N=1269)			
ขาดเงินซื้อวัสดุในการผลิต	200	15.76	1
ขาดความรู้และประสบการณ์ผลิต	153	12.06	4
ไม่มีเวลาเพราะมีงานประจำที่ทำมาก	166	13.08	3
หาวัสดุได้ยากในท้องถิ่น	143	11.27	7
ไม่มีผู้แนะนำในการผลิต	150	11.82	5
ไม่มีเครื่องมือในการผลิต	179	14.11	2
ขาดทักษะในการผลิต	147	11.58	6
ไม่แน่ใจในคุณภาพของสื่อที่ผลิตเอง	131	10.32	8

หมายเหตุ * จำนวนผู้ตอบมากกว่า 1 คำตอบ

ตอนที่4 ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และปัญหาอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 9

1. สภาพท้องที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์

ส่วนใหญ่จากการศึกษาพบว่า สภาพท้องถิ่นไม่มีอุปสรรคต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 62.50 แต่ยังมีบางพื้นที่ พบว่าสภาพท้องที่ มีอุปสรรคต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ เช่น การคมนาคมไม่สะดวกระยะทางไกลเกินไป และระบบไฟฟ้ายังไม่มี คิดเป็นร้อยละ 37.50 ซึ่งหากการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้เจ้าหน้าที่ยากต่อการเคลื่อนย้ายโสตทัศนูปกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดหาโสตทัศนูปกรณ์

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาสื่อในแต่ละชนิด พบว่างบประมาณไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 70.83 และบางส่วนหรือบางสำนักงานพบว่างบประมาณใช้เพียงพอ ในการจัดหาสื่อไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 29.17

ตารางที่8 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

อุปสรรคและปัญหา	จำนวน(N=48)	ร้อยละ
1. สภาพท้องที่เป็นปัญหาต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์		
ไม่เป็นอุปสรรค	30	62.50
เป็นอุปสรรค	18	37.50
2. ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดหาโสตทัศนูปกรณ์		
มีเพียงพอ	14	29.17
ไม่เพียงพอ	34	70.83

ความจำเป็นและความเหมาะสมของโสตทัศนูปกรณ์ในงานส่งเสริม

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้ความเห็นว่า โสตทัศนูปกรณ์มีความจำเป็นมากในการส่งเสริมเกษตรกรเพราะสามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้ง่ายและเร็วขึ้น เป็นการประหยัดเวลา และโสตทัศนูปกรณ์ที่เจ้าหน้าที่เห็นว่ามีความจำเป็นและสำคัญ เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในงานส่งเสริม เนื่องจาก หาง่าย ราคาถูก ประหยัด อันดับแรก คือ ภาพผลึก เอกสารสิ่งพิมพ์ วีดีโอ ภาพโฆษณา เครื่องขยายเสียง การสาธิต สไลด์ ภาพชุด กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายวัสดุโปร่งใส และการจัดนิทรรศการ เป็นต้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นอีกว่าเอกสารสิ่งพิมพ์กับภาพพลิก ก็เพราะสามารถนำติดตัวไปได้สะดวก เคลื่อนย้ายง่าย และไม่ต้องใช้ไฟฟ้า สามารถใช้ได้กับทุกสภาพพื้นที่ มีขนาดไม่ใหญ่และน้ำหนักเบา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการใช้โสตทัศนูปกรณ์

พอสรุปได้ดังนี้

1. สื่อนั้นสามารถเข้าใจได้ง่าย
2. ควรเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และสภาพพื้นที่
3. ประหยัดใช้ได้นาน พกพาได้สะดวก
4. ควรเป็นสื่อที่ทันสมัย
5. มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล ในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดชุมพร ปี 2540 พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีจำนวนมากกว่าเพศหญิงมาก จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้ความเห็นว่า งานส่งเสริมเป็นงานที่ยาก และต้องออกพื้นที่บ่อย ซึ่งบางพื้นที่อยู่ห่างไกลความเจริญ การคมนาคมไม่สะดวก ไม่มีไฟฟ้า ในการออกไปปฏิบัติงานส่งเสริมบางครั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมต้องอยู่กับเกษตรกร เพื่อทำความเข้าใจ และศึกษาสภาพพื้นที่ และสภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกร และเนื่องจากจังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดทางภาคใต้ที่มีฝนตกชุกตลอดทั้งปี ทำให้การเดินทางไม่สะดวกจึงทำให้เจ้าหน้าที่ส่วนให้เป็นเพศชายเพราะสามารถทำงานได้ดีและสะดวกกว่าเพศหญิง ทั้ง ๆ ที่ทางกรมข้าราชการพลเรือนได้รับสมัครทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งเพศหญิงอาจจะเห็นว่างานส่งเสริมเป็นงานที่ค่อนข้างยาก ต้องใช้ความอดทนสูง จึงทำให้เพศหญิงไม่ให้ความสำคัญในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ดังนั้นเพศชายจึงมีบทบาทและมีความสำคัญ เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าเพศหญิง

เกณฑ์ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมใช้ในการผลิตสื่อ ส่วนใหญ่จะเน้นเนื้อหาถูกต้อง เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ราคาถูก สามารถผลิตขึ้นใช้เองได้ ใช้สะดวก เหมาะกับทุกสภาพท้องที่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ โชติสถิตย์ (2528 : 128) เรื่อง การใช้ประโยชน์โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร สรุปไว้ว่า การเลือกใช้สื่ออาจารย์เลือกใช้สื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน มีความสะดวกในการใช้และต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ประหยัดเวลาในการสอน สามารถอธิบายบทเรียนได้ง่ายขึ้น ซึ่งจากการที่ได้ทำการศึกษาสภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับตำบลในงานส่งเสริมการเกษตร พบว่าสื่อที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรใช้จะต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และเนื้อหาถูกต้อง เพื่อเกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องเช่นเดียวกัน

ส่วนการผลิตสื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมส่วนใหญ่ใช้งบประมาณจากหน่วยงานเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งมีความขัดแย้งกับงานวิจัยของ ณรงค์และตระการ (2525 :91 –92) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพเกี่ยวกับการผลิต และการจัดหา การเลือกใช้และการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในงานส่งเสริมของนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ซึ่งสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ผลว่า วัตถุดิบที่นำมาผลิตใช้เงินส่วนตัวซื้อมาเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าในปัจจุบันทางกรมส่งเสริมการเกษตรได้เข้ามาบทบาทในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานส่งเสริมมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการสนับสนุนเกี่ยวกับงบประมาณที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการส่งเสริม ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาสื่อ หรือการผลิตสื่อ เพื่อให้การส่งเสริมเกษตรมีประสิทธิภาพและเกิดผลต่อเกษตรกรมากยิ่งขึ้น

สื่อที่มีบทบาทมากที่สุด คือ เอกสารสิ่งพิมพ์และการสาธิต คิดเป็นร้อยละ 6.64 และ 6.00 หากดูจากเปอร์เซ็นต์ของสื่อทั้งสองประเภท จะไม่มีความแตกต่างเลย นั่นแสดงว่าสื่อทั้งสองประเภทเจ้าหน้าที่ให้ความนิยมมากกว่าสื่อชนิดอื่น ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และเนื้อหา บางครั้งอาสัยแค่คำอธิบายเพียงอย่างเดียวไม่พอต้องมีการสาธิต เพื่อเพิ่มความเข้าใจ และให้เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ อนงค์วรรณ ยั่งยืน (2529 : 95) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพความต้องการและการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งสรุปได้ว่า สื่อที่ใช้ในหน่วยงานมากที่สุด คือ ข่าวภาพถ่าย และมีการเผยแพร่ข่าวทางหนังสือพิมพ์ ในการเลือกใช้สื่อส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาสื่อความหมายได้ง่ายและที่สำคัญ ประหยัด สามารถผลิตเองได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสื่อมีความสำคัญในงานทุกด้าน ไม่ใช่กับงานส่งเสริมเท่านั้น หน่วยงานอื่น ๆ ก็จำเป็นต้องใช้สื่อ เช่น งานด้านการประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การสอนหนังสือของอาจารย์ หรือแม้แต่ด้านการเมือง ฯลฯ เพื่อให้ผู้ที่ได้รับสื่อสามารถที่จะเข้าใจ เรียนรู้และจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ ไม่ว่าจะเป็นสื่อประเภทไหนขึ้นอยู่กับงานและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การสื่อความหมายเข้าใจตรงกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาสภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดชุมพร ปี 2540 ได้รวบรวมข้อมูลจากประชากร เจ้าหน้าที่ส่งเสริม จำนวน 48 ราย โดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์แปรผล โดยใช้สถิติพรรณนาคือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

<u>สถานภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร</u>

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 79.17 อายุอยู่ในระหว่าง 35 - 38 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 43.75 มีอายุเฉลี่ยประมาณ 40.48 ปี เจ้าหน้าที่ส่งเสริมส่วนใหญ่สถานภาพสมรสแล้วร้อยละ 85.42 อายุราชการอยู่ในช่วง 14 - 17 ปี และอายุราชการโดยเฉลี่ย 16.93 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ร้อยละ 85.42 ประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานส่งเสริมการเกษตรก่อนที่จะเข้าทำงานในกรมส่งเสริมนั้นเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่นั้นมีประสบการณ์มาก่อน คิดเป็นร้อยละ 70.83 และระหว่างการศึกษาในสถาบันนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเคยเรียนวิชาโสตทัศนูปกรณ์หรือวิชาที่เกี่ยวข้องมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 79.17 ส่วนทางด้านการฝึกอบรมและดูงานด้านโสตทัศนูปกรณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้รับการฝึกอบรมน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 56.25 ทั้งนี้ทางหน่วยราชการได้เร่งพัฒนาอยู่

ผลจากการศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนใหญ่เป็นเพศชายทั้งนี้เนื่องจากเพศชายมีความเหมาะสม และสามารถทำงานได้ในสภาพท้องที่ต่าง ๆ ได้ดีและสะดวกกว่าเพศหญิงแต่เพศหญิงก็ถือได้ว่ามีความสำคัญด้วยเช่นกัน เช่น ในด้านเคหะกิจ

สำหรับอายุของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมหรือว่าอายุราชการส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ยาวนานทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประมาณ 6-7 ปี ที่ผ่านมากรมส่งเสริมการเกษตรมีความต้องการเจ้าหน้าที่ส่งเสริมลดลงเพราะอดีตทางราชการเคยมีความต้องการมาก เพื่อสนองนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งคติฉบับที่ 5 ซึ่งได้มุ่งเป็นการพัฒนาด้านการเกษตรชนบทเป็นสำคัญ แต่ปัจจุบันเนื่องด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น งบประมาณไม่เพียงพอ จึงทำให้อัตราของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมลดลง ทำให้เจ้าหน้าที่มีอายุราชการนาน และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่นั้นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่จบระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ประสบการณ์ในด้านโสตทัศนูปกรณ์ส่วนใหญ่ ศึกษาวิชาด้านโสตทัศนูปกรณ์ในสถาบันมาก่อน ทั้งนี้เนื่องจากในหลักสูตรการศึกษาได้บรรจุวิชาด้านโสตทัศนูปกรณ์หรือวิชาที่เกี่ยวข้องไว้ในหลักสูตรแทบทุกหลักสูตร โดยเฉพาะสาขาด้านการส่งเสริมหรือพัฒนาการเกษตร จะมีวิชาทางด้านนี้เป็นวิชาหลักอยู่แล้ว จะมีเจ้าหน้าที่เพียงส่วนน้อย เท่านั้นที่ไม่มีประสบการณ์ หรือไม่เคยศึกษาวิชาทางโสตทัศนูปกรณ์มาก่อน อาจเป็นเพราะไม่ได้เรียนมาทางด้านสาขาส่งเสริมการเกษตรแต่อาจเรียนมาใกล้เคียงและเข้ามาทำงานในด้านการส่งเสริม ทั้งนี้ทางหน่วยราชการ ได้พยายามเผยแพร่ ฝึกอบรม ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้ได้มากที่สุด

<u>การเตรียมการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร</u>

การเตรียมการใช้สื่อในงานส่งเสริมนั้น มีการเตรียมการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมวางแผนขั้นตอนการใช้สื่อวัสดุไว้ล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 33.58 ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและรวดเร็วต่อการนำไปใช้ ลักษณะการใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ในงานส่งเสริม พบว่าส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ส่งเสริม จะใช้สื่อในการอบรมเกษตร คิดเป็นร้อยละ 19.20 สาเหตุที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมใช้สื่อประกอบการส่งเสริม เพราะต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 28.75 และเกณฑ์ในการใช้สื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมใช้สื่ออย่างมีระบบตามแผนที่วางเอาไว้ คิดเป็นร้อยละ 34.74 และพบว่าการใช้สื่อวัสดุในงานส่งเสริมส่วนใหญ่มีปัญหา คือ สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงานไม่เหมาะกับการใช้สื่อ เช่นไม่มีไฟฟ้า ระยะทางไกล การคมนาคมไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 18.84 และในหน่วยงานก็มีสื่อให้เลือกใช้น้อย หากจะมีการผลิตสื่อขึ้นมาใช้ ก็มีปัญหาอยู่ที่งบประมาณ ซึ่งไม่เพียงพอ เพราะหากมีการจัดซื้อสิ่งใด ทางหน่วยงานต้องเขียนหนังสือเพื่อของบประมาณจากสำนักงานงบประมาณ ซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก คิดเป็นร้อยละ 18.36 ทำให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมส่วนใหญ่เลือกใช้สื่อประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ เพราะเป็นสื่อที่หาใช้ง่าย พกพาติดตัวไปได้สะดวก ใช้ได้กับสภาพท้องที่

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเพราะทุกอย่างหากมีการวางแผนก็สามารถที่จะดำเนินงานไปด้วยความรวดเร็ว ซึ่งการวางแผนจะช่วยลดปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานและสิ่งสำคัญ เพื่อทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ ส่วนการใช้สื่อในการอบรมกลุ่มเกษตรกร เพราะว่าการอบรมค่อนข้างยาก ต้องใช้ระยะเวลามาก เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจชัดเจน ดังนั้นจึงต้องมีการใช้สื่อเข้ามาช่วยเพื่อให้เกษตรกรเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ประหยัดเวลาในการสอน สามารถเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความถี่ในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จะเห็นได้ว่าเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว เอกสารสิ่งพิมพ์และการสาธิตมีบทบาทในการส่งเสริมมาก ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเพื่อใช้ในการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร ซึ่งโสตทัศนูปกรณ์ดังที่ได้กล่าวมามีราคาถูก หาได้ง่าย ผลิตได้เอง และสามารถนำไปเผยแพร่ได้ทุกสภาพท้องที่ จึงเป็นที่นิยมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในงานส่งเสริมแทนสื่อชนิดอื่น ๆ

จำนวนโสตทัศนูปกรณ์ในหน่วยงาน

จากการศึกษาพบว่าจำนวนโสตทัศนูปกรณ์เกือบทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นเครื่องเสียงและโทรทัศน์ ยังมีในปริมาณที่น้อย ไม่เพียงพอกับกลุ่มเป้าหมาย เครื่องฉายวัสดุโปร่งใส เครื่องมือในการผลิต ยังขาดแคลนหากจำเป็นต้องใช้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะต้องไปเช่าหรือยืมจากหน่วยงานอื่น เครื่องฉายเห็นจะมีมากที่สุดโดยเฉพาะ เครื่องฉายสไลด์ ส่วนโสตทัศนูปกรณ์อื่น ๆ บางชนิด เช่น เครื่องเขียนแบบ เครื่องโรเนียว กล้องถ่ายรูป มีจำนวนน้อยมาก หรือบางสำนักงานก็ไม่มีเลย ทั้งนี้เนื่องจากงบประมาณของหน่วยงานในแต่ละปีมีน้อยมากและทางรัฐก็มีการสนับสนุนไม่ต่อเนื่อง อุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว หากเกิดชำรุด ก็ไม่มีงบประมาณ ซ่อมแซมหรือบำรุง ทำให้สื่อที่มีอยู่ในหน่วยงานไม่เพียงพอกับกลุ่มเป้าหมาย มีเจ้าหน้าที่ท่านหนึ่งบอกว่า ปีหนึ่งงบประมาณ 1,000 บาททั้งอำเภอ ใช้จ่ายในด้าน ค่าฟิล์ม ค่าล้าง อัดขยาย หรือว่าค่าสไลด์ ซึ่งท่านบอกว่างบประมาณน้อยแต่กิจกรรมมีเยอะ บางครั้งต้องใช้เงินส่วนตัว

สื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

โสตทัศนูปกรณ์ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมนำไปใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร ส่วนใหญ่ใช้เงินงบประมาณในหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 23.26 ซึ่งงบประมาณได้จากหน่วยงานในระดับอำเภอและจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการจัดหาอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นในงานส่งเสริมและนอกเหนือจากที่ในหน่วยงานไม่มี หรือเจ้าหน้าที่ใช้เงินส่วนตัวซื้อมาและมีการผลิตขึ้นใช้เอง ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ณรงค์และตระการศักดิ์(2525 :91-92) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพเกี่ยวกับการผลิต การจัดหา การเลือกและการใช้โสตทัศนวัสดุในงานส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ซึ่งสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ผลว่าวัตถุดิบที่นำมาผลิตจะใช้เงินส่วนตัวซื้อมา ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าในปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรได้เข้ามาดำเนินการ และมีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยมีการสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการผลิตสื่อ ซึ่งในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตหากผลิตเองจะทำให้สื่อนั้นตรงตามเป้าหมายในการส่งเสริมมากและทำให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนเกณฑ์ที่ใช้ในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเป็นเนื้อหาถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 12.51 ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าใจถูกต้อง สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสือส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมใช้งบประมาณในหน่วยงานคิดเป็นร้อยละ 45.55 จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ใช้งบประมาณในหน่วยงานทั้งนี้ เนื่องจากปกติแล้วทางหน่วยงานจะมีงบประมาณและวัสดุในการผลิตโสตทัศนปกรณ์แล้วทุกสำนักงาน สำหรับให้เจ้าหน้าที่ต้องการผลิต แต่บางครั้งวัสดุที่ทางหน่วยงานมีให้ก็ไม่เพียงพอกับความต้องการ ฉะนั้นก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของเจ้าหน้าส่งเสริมการเกษตรในการที่จะตัดสินใจว่าจะเอาวัสดุใดมาใช้ในการผลิต เช่น ซื้อเอง หรือนำวัสดุในท้องถิ่นมาผลิตเอง เป็นต้น ส่วนเรื่องปัญหาในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมพบมาก คือ ขาดเงินทุนในการซื้อวัตถุดิบที่จะนำมาผลิต คิดเป็นร้อยละ 15.76 ทั้งนี้เนื่องมาจากวัสดุที่นำมาใช้ในการผลิตสื่อ บางชนิดมีราคาแพงและยากต่อการจัดซื้อ บางชนิดต้องสั่งซื้อกว่าสื่อจะมาถึงปรากฏว่าล้าสมัย จึงทำให้หน่วยงานต้องมีความจำเป็นในการเช่าหรือขอยืมสื่อจากหน่วยงานอื่น

<u>ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรคของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร</u>

จากการศึกษาอุปสรรคพบว่ามีปัญหาด้านสภาพพื้นที่ท้องถิ่นเล็กน้อย ส่วนใหญ่การคมนาคมไม่สะดวกไม่มีระบบไฟฟ้าแต่ก็เป็นเพียงบางพื้นที่เท่านั้น ส่วนปัญหาอื่น ๆ เช่น ด้านงบประมาณ ซึ่งเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่า ควรจะมีการจัดการฝึกอบรม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์และการผลิต เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถผลิตและใช้โสตทัศนูปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง ส่วนข้อเสนอแนะและข้อข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อถือได้ว่ามีความจำเป็นมาก เพราะทำให้เกษตรสนใจและเข้าใจดียิ่งขึ้น ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย สามารถจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี แต่บางครั้งเกิดปัญหาเกี่ยวกับสื่อ เช่น สื่อที่ได้รับไม่ทันเวลา ล้าสมัย สื่อบางประเภทมีเนื้อหาไม่ตรงกับสภาพปัญหาของท้องถิ่นนั้น และขาดหน่วยงานเฉพาะบุคคลากรผลิตสื่อโดยเฉพาะที่จะสนับสนุนงานระดับตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาของผู้วิจัย

จากข้อมูลที่ได้ แสดงให้เห็นถึงสภาพการผลิตการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลในจังหวัดชุมพร ผู้ทำการศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. กรมส่งเสริมการเกษตรควรให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีการนำสื่อมาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานเผยแพร่สู่เกษตรกร เช่น ให้กรมส่งเสริมเกษตร จัดรายการวิทยุ โทรทัศน์ เพราะทั้งวิทยุและโทรทัศน์ เกษตรกรมีใช้กันแพร่หลายทุกหมู่บ้านเกือบทุกหลังคาเรือน

2. ควรมีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานสนับสนุนให้มีการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง เพราะจากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมยังมีปัญหาเรื่องขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเผยแพร่อยู่มากควรมีการสนับสนุนเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ ควรมีการเพิ่มงบประมาณด้านวัสดุที่จะใช้ในการผลิตให้กับหน่วยงานให้มากขึ้น และควรมีการเป็นการนำวัสดุในท้องถิ่น มาใช้ในการผลิตให้มากขึ้นด้วย

3. สำหรับสื่อบางประเภทควรมีการส่งเสริมให้มีการผลิตอย่างง่าย ราคาถูกซึ่งสามารถผลิตขึ้นใช้เอง เช่น การผลิตเอกสารและสิ่งพิมพ์ โดยให้ตรงกับเนื้อหาและสภาพท้องถิ่นในแต่ละแห่งให้มากที่สุด ควรจะมีการติดต่อกับสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อสนับสนุนและให้การช่วยเหลืออย่างเต็มที่ หรือให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมที่มีประสบการณ์และความสามารถมาร่วมมือกัน จัดทำตามความจำเป็น เป็นครั้งคราว

4. ควรจัดให้มีการฝึกอบรม ทางด้านการผลิตและการใช้สื่อให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้มากขึ้นจากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการฝึกอบรม หรือมีการแนะนำให้เลือกสื่อที่มีอยู่ในหน่วยงานหรือในท้องถิ่น นำมาดัดแปลง ปรับปรุง ให้เหมาะกับสภาพท้องที่นั้น ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. ควรจัดศูนย์รวมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การบริการกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในรูปแบบต่าง ๆ ภายในจังหวัด เช่น สื่อบางชนิดมีราคาแพง บางหน่วยงานไม่มีก็ควรจะรวมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีราคาสูงมาไว้ในที่เดียวกัน จะทำให้เกิดความพร้อมในการผลิต และการให้การบริการอย่างเต็มที่ดีกว่าการที่เครื่องมือกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาต่อเนื่องถึงสาเหตุของการไปนำสื่อบางประเภทไปใช้ประโยชน์และคุณสมบัติของสื่อแต่ละประเภท สถานการณ์ และระยะเวลาในการใช้เพื่อสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพของสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ

2. ควรมีการศึกษากลุ่มเป้าหมายพื้นที่จังหวัดอื่นบ้าง เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน

3. ศึกษากลุ่มเป้าหมายโดยตรงเพื่อหาว่าสื่อชนิดใดมีประสิทธิภาพมากที่สุด และศึกษาการยอมรับของเกษตรกรที่มีต่อสื่อชนิดต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

จุฬาลักษณ์ โชติสถิตย์ . 2528 . การใช้ประโยชน์โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนพยาบาล . เขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชัชร์ นฤทุม . 2525 . หลักการส่งเสริมทั่วไป . นครปฐม . ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ . 2523 . ความรู้ที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ . กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาการส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชูศรี บุญเสริม . 2523 . ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา . กรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณรงค์ สมพงษ์และตระการศักดิ์ . 2528 . รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพเกี่ยวกับการผลิต การจัดหา การเลือก และการใช้โสตทัศนวัสดุในงานส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ในเขตจังหวัดภาคกลาง . สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณรงค์ สมพงษ์ . 2529 . การใช้สื่อเพื่อการส่งเสริมเผยแพร่ . นครปฐม . สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

_____ . 2530 . สื่อเพื่อการส่งเสริมเผยแพร่ . กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

เทพ พงษ์พานิช . 2527 . หลักการส่งเสริมการเกษตร . เชียงใหม่ . ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ . 2527 . วิธีการส่งเสริมการเกษตร . เชียงใหม่ . ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พจน์ บุญเรือง . 2526 . การสำรวจลักษณะการใช้สื่อกับความต้องการการอบรมด้านบริการข่าวสาร เพื่อการพัฒนาการเกษตรและชนบทของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในประเทศไทย . รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 21 สาขาสังคมศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 31 มกราคม- 3 กุมภาพันธ์ 2526

วิจิตร อาวะกุล . 2527 . หลักการส่งเสริมการเกษตร . กรุงเทพมหานคร . (O . S PRINTING HOUSE CO. LTD.)

วิรัชฎ์ คงตะจันทร์ . 2530 . การส่งเสริมการเกษตร . ขอนแก่น . ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สุโชติ ดาวสุโข . 2518 . หลักการส่งเสริมทั่วไป . กรุงเทพมหานคร .ฝ่ายวิชาการและวิจัย สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศุภสมบูรณ์ อึงรัตนากร . 2539 . คู่มือปัญหาพิเศษ . กรุงเทพมหานคร . คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อนงค์วรรณ ยั่งยืน . 2527 .การศึกษาสภาพความต้องการและการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ . กรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท

Dale Edgar , Audiovisual Methods in Teaching. (3rd Edition) , The dryden Pren Holt , Rivehart and Winston , Inc , 1969 P. 106-125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทน. พิศษ/2541

ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร 10520

13 พฤศจิกายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถาม

เรียน เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอละแม

ด้วยนางสาวจรุงใจ ธนะไชย นักศึกษาจากภาควิชาเทคนิคเกษตร สาขาพัฒนาการเกษตร หลักสูตร 2 ปี (ต่อเนื่อง) คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิชาปัญหาพิเศษเกี่ยวกับ เรื่อง "สภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล ในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดชุมพร ปี 2540" โดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอกรอกแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานแก่การศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และทางภาควิชาเทคนิคเกษตรขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภสมบูรณ์ อึงรัตนากร)
หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

ภาควิชาเทคนิคเกษตร
โทร. 326-7343

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล ในงานส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดชุมพร ปี 2540

คำชี้แจงในแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ประกอบไปด้วยคำถาม 4 ตอนดังนี้
   ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล
   ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้สื่อในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับตำบล
   ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ใช้ในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับตำบล
   ตอนที่ 4 ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมระดับตำบล
2. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) และเติมข้อความตามความเป็นจริง

<u>ตอนที่ 1</u> : ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
   ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ ..... ปี
3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง ..... แผนก .....
   สถานที่ทำงาน .....
   อายุการทำงาน ..... ปี
4. วุฒิการศึกษา
   ( ) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.ว.ส.) สาขา .....
   ( ) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ป.ว.ท.) สาขา .....
   ( ) ประโยคมัธยมทางการศึกษา (ป.ม.ก.) สาขา .....
   ( ) ปริญญาตรี สาขา .....
   วิชาเอก .....
   วิชาโท .....
5. สถานภาพ
   ( ) โสด ( ) แต่งงานอยู่ด้วยกัน
   ( ) หย่าร้าง ( ) เป็นหม้าย ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ท่านมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตรมาก่อนเข้าทำงานในกรมส่งเสริมหรือไม่

( ) มี ( ) ไม่มี

7. ระหว่างการศึกษาในสถาบัน ท่านเคยเรียนวิชาโสตทัศนูปกรณ์หรือวิชาที่เกี่ยวข้องหรือไม่

( ) เคย ( ) ไม่เคย

8. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมหรือดูงานด้านทัศนูปกรณ์หรือไม่

( ) เคย ( ) ไม่เคย

ถ้าเคยโปรดเติมข้อความในตารางต่อไปนี้

ปี พ.ศ.	หลักสูตรหรือวิชา	สถานที่อบรม / ดูงาน	ระยะเวลา

ตอนที่ 2 : ข้อมูลการใช้สื่อในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตำบล

1. ท่านมีการเตรียมการใช้สื่ออย่างไร

( ) 1. วางแผนขั้นตอนการใช้สื่อวัสดุล่วงหน้า

( ) 2. ทดลองการใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง

( ) 3. เตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับการใช้สื่อของท่าน

( ) 4. เตรียมกิจกรรมที่เกี่ยวของกับการใช้สื่อ

( ) 5. สร้างความสนใจให้กับกลุ่มเป้าหมายก่อนการใช้สื่อ

( ) 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลักษณะในการใช้สื่อในงานส่งเสริม

( ) 1. ใช้สื่อในการประชุมกลุ่มเกษตรกร

( ) 2. ใช้สื่อในการเยี่ยมเยียนเกษตรกร

( ) 3. ใช้สื่อในสำนักงานของท่าน

( ) 4. ใช้สื่อธรรมชาติในไร่นาของเกษตรกร

( ) 5. ใช้สื่อในหน่วยเคลื่อนที่เมื่อออกปฏิบัติงานในหมู่บ้าน

( ) 6. ใช้สื่อในการอบรมเกษตรกร

( ) 7. ใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์

( ) 8. ใช้สื่อในการเผยแพร่งานวิจัย

( ) 9. ใช้สื่อในงานนิเทศงานส่งเสริม

( ) 10. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. สาเหตุที่ทำให้ท่านใช้สื่อประกอบการส่งเสริมเพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) 1. ประหยัดเวลาในการสอน

( ) 2. ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

( ) 3. มีความสามารถในการใช้สื่อนั้น ๆ

( ) 4. ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้เห็นของจริง

( ) 5. เนื้อหาที่สอนเหมาะสมที่จะใช้วัสดุ อุปกรณ์ประกอบ

( ) 6. อุปกรณ์นั้นใหม่อยากทดลองดู

( ) 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ท่านมีเกณฑ์ในการใช้สื่ออย่างไร

( ) 1. ใช้อย่างมีระบบตามแผนที่วางไว้

( ) 2. ให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการใช้สื่อต่าง ๆ ด้วย

( ) 3. สังเกตกลุ่มเป้าหมายขณะที่กำลังใช้สื่อ

( ) 4. มีการประเมินผลหลังจากใช้สื่อแล้ว

( ) 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ปัญหาในการใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) 1. ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะใช้สื่อประเภทใดในการส่งเสริม

( ) 2. ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนการใช้สื่อ

( ) 3. สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงานไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ เช่น ท้องถิ่นนั้นไม่มีไฟฟ้า

( ) 4. ขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้

( ) 5. ในหน่วยงานมีสื่อให้เลือกใช้น้อย

( ) 6. ขาดอุปกรณ์ในการนำมาใช้กับสื่อ

( ) 7. ไม่มีความมั่นใจว่าสื่อจะช่วยในงานส่งเสริมได้ผลดีมากกว่าไม่ใช้

( ) 8. ขาดผู้แนะนำในการใช้สื่อ

( ) 9. ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนให้ใช้

( ) 10. เวลาไม่เหมาะสมกับการใช้

( ) 11. ไม่สะดวกในการนำโสตทัศนูปกรณ์ติดตัวไปในขณะปฏิบัติงาน

( ) 12. กลุ่มเป้าหมายไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร

( ) 13. นอกจากปัญหาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมา ท่านคิดว่ายังมีสิ่งใดที่เป็นปัญหาในการใช้สื่อในงานส่งเสริมอีก ได้แก่ .....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ความถี่ในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในงานส่งเสริม

สื่อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สไลด์					
2. เครื่องฉายภาพโปร่งใส					
3. ภาพยนตร์					
4. เทปบันทึกเสียง					
5. เครื่องขยายเสียง					
6. เทปโทรทัศน์					
7. หุ่นจำลอง					
8. ของตัวอย่าง					
9. เอกสารสิ่งพิมพ์					
10. ป้ายนิเทศ					
11. แผนสถิติ					
12. แผนภาพ					
13. แผนภูมิ					
14. ภาพโฆษณา					
15. ภาพชุด					
16. ภาพพลิก					
17. ฟิล์มสตริป					
18. การสาธิต					
19.การจัดนิทรรศการ					
20. การทัศนศึกษา					
21.วัสดุธรรมชาติ					
22. ม้วนเทป					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในหน่วยงานที่ท่านทำงานอยู่ มีโสตทัศนูปกรณ์เหล่านี้หรือไม่ และมากน้อยเพียงไร

ประเภทของสื่อ	มี	ไม่มี	จำนวนชุด	สภาพดี	สภาพไม่ดี
ก.เครื่องเสียงและโทรทัศน์					
1.ไมโครโฟน					
2.เครื่องบันทึกเสียง					
3.เครื่องรับโทรทัศน์					
4.เครื่องขยายเสียง					
5.เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์					
ข.เครื่องฉาย					
1.เครื่องฉายวัสดุโปร่งใส					
2.เครื่องฉายวัสดุทึบแสง					
3.เครื่องฉายสไลด์					
4.เครื่องฉายภาพยนตร์					
5.เครื่องฉายฟิล์มสตริป					
ค.เครื่องมือในการผลิตสื่อ					
1.เครื่องพิมพ์					
2.เครื่องเขียนแบบ					
3.เครื่องโรเนียว					
4.เครื่องถ่ายเอกสาร					
5.กล้องถ่ายภาพยนตร์					
6.กล้องถ่ายรูป					
7.กล้องโทรทัศน์					
8.ห้องมืด					
9.อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของสื่อ	มี	ไม่มี	จำนวนชุด	สภาพดี	สภาพไม่ดี
<u>ง.โสตทัศนูปกรณ์</u>					
1. ภาพพลิก					
2. ภาพโฆษณา					
3. ภาพชุด					
4. แผนภาพ					
5. แผนสถิติ					
6. แผนภูมิ					
7. ของตัวอย่าง					
8. หุ่นจำลอง					
9. ป้ายนิเทศ					
10. เอกสารพิมพ์					
11. สไลด์					
12. แผ่นโปร่งใส					
13. ฟิล์มภาพยนตร์					
14. ฟิล์มสตริป					
15. แผ่นเสียง					
16. ม้วนเทปทางการเกษตร					
17.เทปโทรทัศน์ทางเกษตร					
18. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
คอมพิวเตอร์	.....	.....	.....	.....	.....
เลเซอร์ดิสก์	.....	.....	.....	.....	.....
ซีดีรอม	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>ตอนที่ 3</u> : ข้อมูลของสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตำบล
โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ( ) หน้าข้อ ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. โสตทัศนูปกรณ์ที่นำไปใช้ในการส่งเสริมท่านได้มาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   - ( ) 1. ใช้เงินส่วนตัวซื้อมา
   - ( ) 2. ใช้เงินจากงบประมาณในหน่วยงานของท่าน
   - ( ) 3. ผลิตด้วยตนเอง
   - ( ) 4. ผู้อื่นผลิตให้
   - ( ) 5. ขอยืมจากเพื่อนร่วมงาน
   - ( ) 6. ได้รับจากหน่วยงานในระดับอำเภอและจังหวัด

2. ในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์เพื่อใช้ในงานส่งเสริม ท่านได้ถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้ โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในตาราง

คุณลักษณะของสื่อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ประหยัดราคาถูก					
2. ใช้ง่าย					
3. ประณีตสวยงาม					
4. เคลื่อนย้ายง่าย					
5. มีความคงทนใช้ได้นาน					
6. สิ้นเปลืองเวลาในการทำน้อย					
7. เนื้อหาถูกต้อง					
8. ใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น					
9. เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. วัตถุดิบ ที่ใช้ในการผลิตโสตทัศนูปกรณ์ท่านได้มาอย่างไร (โปรดจัดลำดับตามความสำคัญโดยเขียนหมายเลข 1 , 2 , 3 ในช่อง ( )

( ) 1. ใช้เงินส่วนตัวซื้อมา

( ) 2. รวมเงินกับผู้ร่วมงานซื้อมา

( ) 3. ใช้งบประมาณในหน่วยงานซื้อมา

( ) 4. ใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น

( ) 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ท่านมีปัญหาการผลิตโสตทัศนูปกรณ์อย่างไร

ปัญหาในการใช้สื่อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ขาดเงินซื้อวัสดุที่ใช้ในการผลิต					
2.ขาดความรู้และประสบการณ์การผลิต					
3.ไม่มีเวลาเพราะมีงานประจำที่ทำมาก					
4.หาวัตถุดิบได้ยากในท้องถิ่น					
5.ขาดผู้แนะนำช่วยเหลือในการผลิต					
6.ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการผลิต					
7.ขาดทักษะในการผลิต					
8.ไม่แน่ใจคุณภาพของสื่อที่ผลิตขึ้นเอง					
9.ปัญหาในการผลิตอื่น ๆ(โปรดระบุ)					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>ตอนที่ 4</u>

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. สภาพพื้นที่ในท้องถิ่นทั่วไปที่อยู่ในความรับผิดชอบของท่านเป็นอย่างไร มีอุปสรรคต่อการใช้สื่อหรือไม่

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าสื่อมีความจำเป็นมากน้อยเพียงไรในงานส่งเสริมการเกษตรและคิดว่าสื่อชนิดใดที่ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมและความสำคัญที่จะนำไปใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีปัญหาอย่างไรเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาสื่อแต่ละชนิด

.....

.....

.....

.....

✣ ✣ ✣ ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ✣ ✣ ✣

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดชุมพร

ประวัติศาสตร์

ชุมพรเป็นเมืองด่านมาแต่โบราณแล้ว และคำว่า " ชุมพร " นี้น่าจะเป็นคำที่มาจากคำว่า "ชุมนุมพล" เพราะการเดินทัพไปมาไม่ว่าจะมาจากฝ่ายเหนือหรือฝ่ายใต้ ก็ต้องเข้ามาตั้งชุมนุมพลที่นี่ก่อน ต่อมาจึงเพี้ยนเป็น "ชุมพร" ในสมัยกรุงธนบุรีพระเจ้าตากสินได้ยกทัพลงมาตีเมืองนครศรีธรรมราช และนายมั่น ชาวเมืองชุมพรได้พาพวกมาสมัครเข้ามาสวามิภักดิ์ต่อแม่ทัพเพื่อทำศึกด้วย พระองค์จึงตั้งเป็นพระชุมพร (เจ้าเมืองชุมพร) ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ในรัชกาลที่ 1-3 ชุมพรได้กลายเป็นเมืองสมรภูมิในการรบระหว่างไทยกับพม่า และญี่ปุ่นได้ยกทัพขึ้นบกที่ ต. ปากน้ำ อ. ชุมพร ก็ได้เกิดการสู้รบกันอีกซึ่งใช้เวลารบนานประมาณ 5 ชั่วโมง ก็ยุติลง จังหวัดชุมพรมีข้อปรากฏมาแต่ปี พ. ศ. 1098 โดยมีฐานะเป็นเมืองสิบสองนักษัตรของนครศรีธรรมราช จนถึงปี พ. ศ. 2459 จึงมีฐานะเป็นจังหวัดในมณฑลสุราษฎร์ธานี

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่จะมีทั้งสูง ๆ ต่ำ ๆ ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกมาก ส่วนทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือและตกเฉียงใต้นั้น เป็นที่ราบสูงมีป่าไม้เบญจพรรณ มีคลอง ห้วย และเขาอยู่ทั่วไป และมีแม่น้ำสายนั้น ๆ ไหลจากทิศตะวันตกสู่ทิศตะวันออกแทบทุกสาย เช่น แม่น้ำท่าตะเภา แม่น้ำหลังสวน และแม่น้ำสวี เป็นจังหวัดที่มีฝนตกชุกเกือบตลอดทั้งปี ฉะนั้นสภาพดินฟ้าอากาศจึงเหมาะแก่การเกษตรทุกชนิด

พื้นที่

จังหวัดชุมพรมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 6,185 ตารางกิโลเมตร มีที่ถือครองประกอบการเกษตรทั้งสิ้น 41,169 ราย การถือครองที่ดินตั้งแต่ต่ำกว่า 6 ไร่ ถึงขนาดขึ้นไป 40 ไร่

การเพาะปลูกพืชที่สำคัญบางชนิด

- ข้าว ข้าวนับว่าเป็นพืชหลักของจังหวัดชุมพร มีที่ถือครองที่เพาะปลูกข้าวประมาณ 24,317 รายหรือร้อยละ 59.1 ของจำนวนที่ถือครองทั้งสิ้น และมีเนื้อที่เพาะปลูกข้าวทั้งสิ้น 184,040 ไร่

- มะพร้าว เป็นพืชยืนต้นที่มีการเพาะปลูกกันมากในจังหวัดนี้ มีที่ถือครองเพาะปลูกมะพร้าว 37,564 ราย หรือร้อยละ 91.2 ของที่ถือครองทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กาแฟ เป็นพืชยืนต้นที่มีการเพาะปลูกมากอีกชนิดหนึ่ง มีที่ถือครองการปลูกกาแฟ 16.596 รายหรือร้อยละ 40.3 ของพื้นที่ถือครองทั้งสิ้น

- ปศุสัตว์ สัตว์ที่เลี้ยงส่วนมากได้แก่ โค กระบือ สุกร ไก่ และเป็ด

ระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร

ตามเส้นทางถนนเพชรเกษมเป็นระยะทางประมาณ 460 กิโลเมตร และทางรถไฟสายใต้ประมาณ 485 กิโลเมตร

การปกครอง

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ คือ อ.เมือง อ.หลังสวน อ. สวี อ. ละแม อ. ทุ่งตะโก อ. ท่าแซะ อ. ปะทิว อ. พะโต๊ะ

อาณาเขต

ทิศเหนือ จดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศใต้ จดจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันออก จดทะเลอ่าวไทย

ทิศตะวันตก จดจังหวัดระนอง

สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

เป็นรูปเทวดายืนบนแท่นเพื่อประทานพร ให้แก่ชาวเมือง และมีต้นมะเดื่อทั้งซ้าย ขวา ซึ่งมีความหมายว่า เมือง ๆ นี้มีต้นมะเดื่ออยู่มาก ส่วนด้านหลังเป็นภาพค่ายและหอรบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

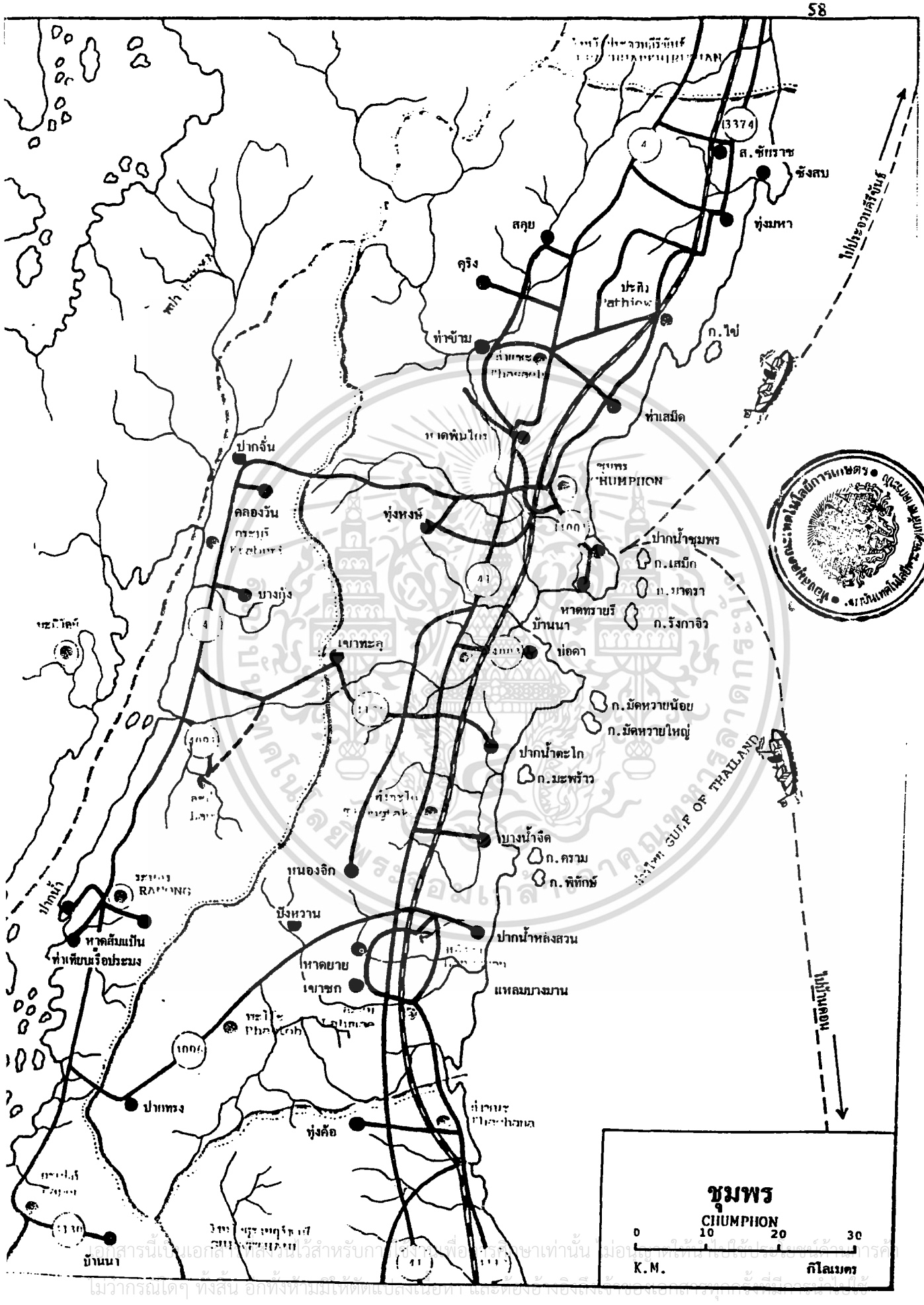

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้